[2023] 2 ਐਸ ਸੀ ਆਰ

ਰਮੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ.

ਬਨਾਮ

ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ.

(2022 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 8819)

20 ਫਰਵਰੀ, 2023

[ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮੁਰਾਰੀ ਅਤੇ ਸ.ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1894- ਯੂ.ਪੀ. ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ (ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੁਆਰਾ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ) ਨਿਯਮ, 1997 ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ - ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲਕਾਂ ਦਾ ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਗੀਕਰਨ - ਦੀ ਅਯੋਗਤਾ - ਹੋਲਡ: ਵਿਭਿੰਨ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਗਨੋਇਡਾ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਵਰਗੀਕਰਨ ਬੁਰਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ - ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਾਨੂੰਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿਚ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕਸਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਵਰਗੀਕਰਨ ਨਾਗਪੁਰ ਟਰੱਸਟ ਕੇਸ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 14 ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਬੁਰਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਰਾਰਤ ਸਿਰਫ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਤੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਬਾਕੀ ਹਿੱਸਾ ਜੋ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵੈਧ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ- ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਕਲਾ 14.

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਕਲਾ. 14 ਵਾਜਬ ਵਰਗੀਕਰਣ ਟੈਸਟ, ਵੈਡਨਸਬਰੀ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਅਨੁਪਾਤਕਤਾ ਟੈਸਟ - ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ - ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਾਨੂੰਨ।

ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ

ਆਯੋਜਿਤ: 1. ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਮਝੌਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹਨ, ਅਤੇ ਵਧੇ ਹੋਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਚੁੱਕੇ ਹਨ?

ਜਵਾਬਦੇਹ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਚੁਣੌਤੀ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਲੀਲ, ਹੋਣ ਲਈ ਹੀ ਉਠਾਈ ਗਈ ਹੈ

ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਨਿਰਣੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮੁੱਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਸਮਾਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਜ਼ਿਮੀਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਸਮਝੌਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਕਲੀ ਵਰਗੀਕਰਨ ਬਣਾ ਕੇ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼/ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਅੰਤਰ ਬਣਾ ਕੇ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਧੂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 'ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ' ਅਤੇ 'ਗੈਰ-ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ' ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਸਮੇਂ 'ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ' ਅਤੇ 'ਗੈਰ-ਪੁਸ਼ਤਾਨੀ' ਦਾ ਨਕਲੀ ਵਰਗੀਕਰਨ ਕਰਕੇ ਵਾਧੂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਕਸਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਦਾਇਗੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ, ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਅਤੇ ਗੈਰ, ਦੋਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। -ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ। ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਉਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਐਕਸਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਉਲੰਘਣਾ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਗਾਊਂ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ, ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਕੇ, ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮਾਮਲਾ ਨੰ. 1 ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਾਰਸ 27-30][448-ਡੀ ਐਚ 449-ਏ-ਬੀ,ਡੀ]

2.1 ਕੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਪੁਸ਼ਟਾਨੀ ਭੂਮੀ ਮਾਲਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਫਿਏਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਰਗੀਕਰਨ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਜੋਂ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਵਾਜਬ ਵਰਗੀਕਰਣ ਟੈਸਟ

ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੀ ਪਰੀਖਿਆ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਗੀਕਰਨ ਲਈ, ਵਰਗੀਕਰਣ ਸਮਝਦਾਰੀ ਵਾਲੇ ਭਿੰਨਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਵਸਤੂ ਨਾਲ ਤਰਕਸੰਗਤ ਸਬੰਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਸਤੂ ਵੀ ਕਨੂੰਨੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਸਤੂ ਹੀ ਵਿਤਕਰੇ ਵਾਲੀ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਤਕਰੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 33[451-ਸੀ-ਡੀ]

2.2 ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ, ਵਰਗੀਕਰਨ ਅਤੇ ਉਕਤ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਸਤੂ ਵਾਜਬ ਜਾਪਦੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸ਼ੈਤਾਨ ਵੇਰਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਗਨੋਇਡਾ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁੱਲ-ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਇਜ਼ਤਾ ਇਹ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਹੀ ਪੱਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸਿਰਫ ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਲਈ ਆਮਦਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸਰੋਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਅਨੁਭਵੀ ਡੇਟਾ ਦੁਆਰਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਗ੍ਰੇਟਰ ਨੋਇਡਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਵਰਗੀਕਰਨ ਨਿਰਪੱਖ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਰਗੀਕਰਣ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਵਸਤੂ ਅਜਿਹੇ ਵਰਗੀਕਰਣ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਲੰਘੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਸਤੂ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿਚਕਾਰ ਅਸਹਿਮਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗੈਰ-ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦਾ ਮੁੱਖ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਆਮਦਨੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸਰੋਤ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ, ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਵਿਤਕਰਾ ਅਤੇ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੇਕਰ ਉਹੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜੋ ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਾਰਸ 38, 39][455-ਐਫ-ਐਚ 456-ਏ-ਬੀ

2.3 ਵੈਡਨੇਸਬਰੀ ਸਿਧਾਂਤ

ਗਨੋਇਡਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਰਗੀਕਰਨ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਅਧਿਨਿਯਮ, ਜਾਂ ਯੂ.ਪੀ.-ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਭਦਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਉਕਤ ਵਰਗੀਕਰਨ ਵੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਨਾ ਰੱਖਣ ਕਾਰਨ ਪੀੜਤ ਹੈ। ਅਥਾਰਟੀ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਨੁਭਵੀ ਅੰਕੜਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ, ਜਾਂ ਗੈਰ-ਪੁਸ਼ਟੀਨੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਜ਼ਮੀਨੇ ਜਾਂ ਆਮਦਨ ਦੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਰੋਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਣ ਦੀ ਕਿਸੇ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਅਯੋਗ ਵਰਗੀਕਰਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹਨਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਾ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਨਾਲ, ਗੈਰ-ਪੁਸ਼ਟਾਨੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਗਨੋਇਡਾ ਨੇ ਇੱਕ ਕੱਟ-ਆਫ ਮਿਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਪੁਸ਼ਟਾਈਨੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕਰਕੇ, ਇੱਕ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਕਾਰਕ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਸੰਦਰਭ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕੱਟ-ਆਫ ਤਾਰੀਖ, ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਕੌਣ ਹਨ। ਵਰਗੀਕਰਨ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇਹਨਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਕਾਰਕਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਵਰਗੀਕਰਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਾਰਸ 44, 45||457-ਐਫ-ਜੀ; 458-ਏ-ਬੀ

2.4 ਅਨੁਪਾਤਕਤਾ ਟੈਸਟ

ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਾਨੂੰਨ, ਅਰਥਾਤ ਇਪਗਨਡ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜੋ ਵਰਗੀਕਰਨ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਦਾ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਤਰਕਸੰਗਤ ਗਠਜੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਨੁਪਾਤਕਤਾ ਟੈਸਟ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਪੈਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਨੁਪਾਤਕਤਾ ਟੈਸਟ ਦੇ ਤੀਜੇ ਅਤੇ ਚੌਥੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਅਰਥਾਤ ਕੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਵਰਗੀਕਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਰਾਜ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਜੋ ਜਾਂ ਤਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ 46 ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਨਿਵਾਸੀ ਹਨ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਰੋਤ ਵਜੋਂ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਕੀ ਅਜਿਹਾ ਮਾਪ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਸਤੂ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ, ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 23 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 23 ਦਾ ਨਿਰਪੱਖ ਅਧਿਐਨ ਇਹ ਦਰਸਾਏਗਾ ਕਿ, ਗਨੇਇਡਾ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਵਰਗੀਕਰਨ ਲਈ ਆਧਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 23 ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਕਤ ਧਾਰਾ ਦਾ ਪੰਜਵਾਂ ਬਿੰਦੂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ, ਗਨੇਇਡਾ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਵਰਗੀਕਰਨ, ਉਕਤ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਇਸਦੇ ਉਲਟ। [ਪਾਰਾ 52-54][465-ਬੀ-ਡੀ; 466-ਸੀ-ਡੀ]

2.5 ਵਰਗੀਕਰਣ ਜੇਕਰ ਮੌਜੂਦ ਰਹਿਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਈ ਗੈਰ-ਪੁਸ਼ਟਾਨੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਵਿਤਕਰੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 23 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਪਰੋਕਤ ਵਰਗੀਕਰਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ 1894 ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਰਾਰਤੀ, ਜੇਕਰ ਮੌਜੂਦ ਰਹਿਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਾ ਸਿਰਫ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ, ਸਗੋਂ ਅਨੁਪਾਤਕਤਾ ਟੈਸਟ ਦੇ ਤੀਜੇ ਅਤੇ ਚੌਥੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਵੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਇਸਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਵਰਗੀਕਰਨ, ਭਾਵੇਂ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੋਵੇ, ਇਸਦੇ ਸੰਭਾਵੀ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਸੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਇਸਦੇ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਸ਼ਰਾਰਤ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਜਿਹੇ ਸੰਭਾਵੀ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਕਤ ਵਰਗੀਕਰਣ ਲਈ ਕੋਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਪੱਟੀਆਂ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਵਰਗੀਕਰਨ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਜਾਂਚੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਭੈੜੀ ਤਰਜੀਹ, ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਠੋਸ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਇਹ ਘਾਟ ਅਨੁਪਾਤਕਤਾ ਟੈਸਟ ਦੇ ਪੰਜਵੇਂ ਪੜਾਅ ਦੀ ਵੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀਬੰਧਿਤ ਵਰਗੀਕਰਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ। ਪਾਰਸ 55-57][466-ਡੀ-ਐਚ]

ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਅਨਵਰ ਅਲੀ ਸਰਕਾਰ (1952) ਏ।ਆਰ 75: [1952] ਐਸਸੀਆਰ 284; ਰੁਸਤਮ ਕਾਵਾਸਜੀ ਕੂਪਰ (ਬੈਂਕਾਂ ਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀਕਰਨ) ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ (1970) 1 ਐਸਸੀਸੀ 248: [1970] 3 ਐਸਸੀਆਰ 530; ਨਵਤੇਜ ਸਿੰਘ ਜੌਹਰ ਅਤੇ ਹੋਰ. ਬਨਾਮ. ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਥ੍ਰ. ਸਕੱਤਰ, ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਮੰਤਰਾਲੇ (2018) 10 ਐਸਸੀਸੀ 1: [2018] 7 ਐਸਸੀਆਰ 379; ਕੇ.ਐਸ. ਪੁੱਟਾਸਵਾਮੀ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ. ਬਨਾਮ. ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਹੋਰ (2017) 10 ਐਸਸੀਸੀ 1: [2017] 10 ਐਸਸੀਆਰ 569 ਦਾ ਅਨੁਸਰਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਗੁਜਰਾਤ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸਭਾ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ. ਬਨਾਮ. ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ (2020) 10 ਐਸਸੀਸੀ 459 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਐਸੋਸੀਏਟਿਡ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ਼ੀਅਲ ਪਿਕਚਰ ਹਾਊਸਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਵੈਡਨਸਬਰੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ [1948] 1 ਕੇਬੀ 223 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

3. ਕੀ ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁੱਲ-ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਰਗੀਕਰਨ ਨਾਗਪੁਰ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਵਿਠਲ ਰਾਓ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਅਤੇ ਹੋਰ (1973) 1 ਐਸਸੀਸੀ 500?

ਗਨੋਇਡਾ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਭਿੰਨ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਰਗੀਕਰਨ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਮਾੜਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਨ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕਵਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਜਨਤਾ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਕਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਅਸੰਗਤ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮਾਲਕ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਮੈਂਬਰ ਵੱਡੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨਾਲ ਦੂਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਹਾਸ਼ੀਏ 'ਤੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। . ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਉਹੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਨਮਾਨੇ ਵਰਗੀਕਰਣ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਾਨੂੰਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਾਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਤਰਕ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਰਗੀਕਰਨ ਨਾਗਪੁਰ ਟਰੱਸਟ ਕੇਸ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 59, 60][468-ਬੀ-ਐਫ]

ਨਾਗਪੁਰ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਵਿ. ਵਿੱਠਲ ਰਾਓ ਅਤੇ ਹੋਰ. (1973) 1 ਐਸਸੀਸੀ 500: [1973] 3 ਐਸਸੀਆਰ 39 - 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

4.1 ਦੋਵੇਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਰਗੀਕਰਨ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਮਾੜਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ। ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਅਧਿਨਿਯਮ ਅਜਿਹੇ ਵਰਗੀਕਰਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਭਿੰਨ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 23 ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 23 ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕਵਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੀ ਹੈ। ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕਾਰਨ ਪੁਨਰਵਾਸ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਅਯੋਗ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਗੂੰਜਦੀ ਹੈ। ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਦੋਨਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਨੰਗੀ ਰੀਡਿੰਗ ਇਹ ਦਰਸਾਏਗੀ ਕਿ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਮੂਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਤ ਹੈ। ਫਿਰ ਸ਼ਰਾਰਤੀ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਪਹੁਦਰੇ ਵਰਗੀਕਰਨ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਰਾਰਤ ਸਿਰਫ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਤੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਬਾਕੀ ਹਿੱਸਾ ਜੋ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਰਗੀਕਰਨ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਮੂਲ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਅਧਿਨਿਯਮ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ, ਅਤੇ ਹੁਣ ਵੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ, ਐਕਸ ਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ ਭੁਗਤਾਨ ਅਤੇ ਵਧੇ ਹੋਏ ਅਧਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਤਕਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਰਕਮ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਵਿਸ਼ੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। [ਪਾਰਾ 62, 63][468-ਐਚ 469- ਏ-ਸੀ.ਜੇ

4.2 ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਭਾਵੇਂ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਇੱਕ ਤਰਕਸੰਗਤ ਗਠਜੋੜ ਹੈ, ਵਰਗੀਕਰਨ ਨੂੰ ਮੂਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਜਾਇਜ਼ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਰਗੀਕਰਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ, ਭਾਵੇਂ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵਰਗੀਕਰਨ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੇ ਟੈਸਟਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਅਜੇ ਵੀ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਕਾਨੂੰਨ ਇਸਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਨ. ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਅਣਗੌਲੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ

ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਕਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀਆਂ ਰਾਹਤਾਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। [ਪਾਰਾ 65, 67][469- ਐਫ-ਐਚ 470-ਏ-ਬੀ]

ਓਮ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ. ਬਨਾਮ. ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (2001) 2 ਐਸਸੀਸੀ 386 [2000] 4 ਐਸਯੂਪੀਐਲ. ਐਸਸੀਆਰ 693; ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਾਧੁਰੀ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ ਬਨਾਮ. ਰਾਜ ਯੂ.ਪੀ. & ਹੋਰ. (2016) 6 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਏ।। 2832; ਗਜਰਾਜ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ ਰਾਜ (2011) ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਸਾਰੇ 1711; ਰਾਧੇਸ਼ਿਆਮ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਐਲ.ਆਰਐਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੁਆਰਾ। ਬਨਾਮ. ਯੂਪੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ. (2011) 5 ਐਸਸੀਸੀ 553: [2011] 8 ਐਸਸੀਆਰ 359; ਗ੍ਰੇਟਰ ਨੋਇਡਾ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ. ਦੇਵੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ. (2011) 12 ਐਸਸੀਸੀ 375; ਸਾਵਿਤਰੀ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਯੂ.ਪੀ. & ਹੋਰ. (2015) 7 ਐਸਸੀਸੀ 21: [2015] 7 ਐਸਸੀਆਰ 512 - ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[1973] 3 ਐਸਸੀਆਰ 39	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ ४
[2011] 8 ਐਸਸੀਆਰ 359	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤ	ਪੈਰਾ 10
[2015] 7 ਐਸਸੀਆਰ 512	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 10
[1952] ਐਸਸੀਆਰ 284	ਦਾ ਅਨੁਸਰਣ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 34
[1970] 3 ਐਸਸੀਆਰ 530	ਦਾ ਅਨੁਸਰਣ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 35
[2018] 7 ਐਸਸੀਆਰ 379	ਦਾ ਅਨੁਸਰਣ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 36
[2000] 4 ਸਪਲ. ਐਸਸੀਆਰ 693	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 43
[2017] 10 ਐਸਸੀਆਰ 569	ਦਾ ਅਨੁਸਰਣ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 48

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2022 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 8819

2009 ਦੇ ਡਬਲਯੂਸੀ ਨੰਬਰ 49326 ਵਿੱਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਨਿਆਂਇਕ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 30.03.2018 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਨਾਲ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 8820 ਅਤੇ 2022 ਦਾ 8821

ਸਲਮਾਨ ਖੁਰਸ਼ੀਦ, ਐਸ.ਜੀ. ਹਸਨੈਨ, ਪ੍ਰਦੀਪ ਕਾਂਤ, ਰਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਰਾਏਜ਼ਾਦਾ, ਰਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਕਾਨ੍ਹਾ, ਗੌਰਵ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਆਫਤਾਬ ਅਲੀ ਖਾਨ, ਸਈਅਦ ਮੁਹੰਮਦ. ਫਜ਼ਲ, ਐੱਮ.ਜ਼ੈੱਡ ਚੌਧਰੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਜ਼ਰਾ ਰਹਿਮਾਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਦਿਆ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਬਾ ਬੇਬੀ ਖਾਨ, ਰੋਹਿਤ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ, ਸਿਮਰਨਜੀਤ।

ਰਮੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ

ਸਿੰਘ ਰੇਖੀ, ਹਰਸ਼ ਜੈਨ, ਅਨੁਵਰਤ ਸ਼ਰਮਾ, ਅਰੁਣ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਲਕਾ ਸਿਨਹਾ, ਬਿਨੈ ਕੁਮਾਰ ਦਾਸ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਿਅੰਕਾ ਦਾਸ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨੇਹਾ ਦਾਸ, ਅਜੈ ਕੁਮਾਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਾਮਿਨੀ ਜੈਸਵਾਲ, ਓਮਾਨਕੁਟਨ ਕੇ.ਕੇ., ਐਡਵੋਕੇਟ ਡਾ. ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ.

ਵੱਲੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਮੁਰਾਰੀ, ਜੇ.

1. ਇਹ ਅਪੀਲਾਂ 30.03.2018 ਨੂੰ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਆਫ਼ ਨਿਆਂਇਕ ਦੇ ਪੂਰੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਉਚ ਅਦਾਲਤ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ), ਪੂਰੇ ਬੈਂਚ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਹਾਲਾਤ: -

1.1 2009 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 61449, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਾਧੁਰੀ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ ਬਨਾਮ. ਰਾਜ ਯੂ.ਪੀ. & ਹੋਰ.' ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕੁਝ ਜ਼ਿਮੀਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੋਇਡਾ ਦੁਆਰਾ 07.01.1998 ਦੇ ਬੋਰਡ ਆਫ਼ ਡਾਇਰੈਕਟਰਜ਼ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 02.03.2009 ਦੇ ਉਕਤ ਮਤੇ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਨੋਇਡਾ ਦੁਆਰਾ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਅੰਤਰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ "ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ" ਅਤੇ "ਗੈਰ-ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ" ਜ਼ਿਮੀਦਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਵਰਗੀਕਰਨ ਬਣਾ ਕੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਬੋਨਸ ਵਜੋਂ 15% ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ 3 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ਼ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਵਾਧੂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨਾਲ ਹੀ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ 10% ਰਕਬਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਜਿਹੜੇ 'ਗੈਰ-ਪੁਸ਼ਟ ਐਕਸਕੈਨੀ' ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ 10.05.2016 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਰਗੀਕਰਨ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਵਸਤੂ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਭਾਵ, ਮੂਲ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜੋ ਭੂਮੀਹੀਣ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ।

2. ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਮੂਹ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੇਟਰ ਨੋਇਡਾ ਅਥਾਰਟੀ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਜੀ ਨੋਇਡਾ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੁਆਰਾ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੇ "ਪੁਸ਼ਟੇਨੀ" ਅਤੇ 'ਗੈਰ' ਹੋਣ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਸਮਾਨ ਵਰਗੀਕਰਣ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। - ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ'।

3. ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਕ ਹੋਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਮਾਧੁਰੀ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਮਿਤੀ 07.07.2017 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ।

1.(2016) 6 ਐਸ ਸੀ ਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਸਾਰੇ 2832

4. ਸੰਦਰਭ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗਠਿਤ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਨਿਰਣੇ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਵਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ -

(i) ਕੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ। ਮਾਧੁਰੀ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ ਨੇ (2016) ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ 6 ਏਡੀਜੇ 1 ਨਾਗਪੁਰ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਰਵਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਵਿੱਠਲ ਰਾਓ ਅਤੇ ਹੋਰ. ਅਤੇ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1894 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਵੀ?

(ii) ਕੀ ਯੂ.ਪੀ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਰਗੀਕਰਨ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ (ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੁਆਰਾ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ) ਨਿਯਮ, 1997, ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ' ਅਤੇ 'ਗੈਰ-ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ, ਕੀ ਇੱਕ ਵਰਗੀਕਰਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਸਤੂ ਨਾਲ ਵਾਜਬ ਸਬੰਧ ਰੱਖਦਾ ਹੈ?

5. 30.03.2018 ਦੇ ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ, ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸਵਾਲ ਨੰਬਰ 1 ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਅਤੇ ਸਵਾਲ ਨੰਬਰ 2 ਦਾ ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ। ਮਾਧੁਰੀ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ (ਸੁਪਰਾ)। ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਬਾਕੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

6. ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੈਟ੍ਰਿਕਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਈਏ, ਸਾਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਭਾਸ਼ਾ ਲਈ, ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਰਗੀਕਰਣ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ "ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ" ਅਤੇ "ਗੈਰ ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਉਚਿਤ ਹੈ। , ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਜੀਵ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

7. 'ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ' ਸ਼ਬਦ ਇੱਕ ਫਾਰਸੀ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਮੂਲ ਸ਼ਬਦ "ਪੁਸ਼ਟ" ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਲੱਭਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ 'ਪਿੱਛੇ'। ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੰਸ਼ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਵੰਸ਼ ਲਈ ਜੜ੍ਹਾਂ, ਸਟ੍ਰੀ, ਕਹੇ ਗਏ ਵੰਸ਼ ਲਈ ਇਸ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ, "ਪੁਸ਼ਟੇਨੀ" ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਰਦੂ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ "ਗੈਰ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮੂਲ ਅਰਥ ਹੈ 'ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ', ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, 'ਗੈਰ-ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ' ਦਾ ਅਰਥ ਉਹ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ 'ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ' ਨਹੀਂ ਹੈ।

8. ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਦਿਲਚਸਪ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵੰਸ਼ ਇੱਕ ਸੰਕਲਪ ਵਜੋਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਆਧੁਨਿਕ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ,

2.(1973) 1 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 500

ਸਮਾਵੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਬਣਨਾ ਬਾਕੀ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਬੇਦਖਲੀ ਦਾ। ਅਜਿਹੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ "ਪੁਸ਼ਟੀਨੀ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਵਿਆਖਿਆ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਰਥਕ ਨਿਰੀਖਣ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਸੰਦਰਭ ਨੂੰ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਰਸ ਨੂੰ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ

ਪਿਛੋਕੜ ਤੱਥ

9. 1970 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ, ਉਦਾਰੀਕਰਨ ਨੇ ਤੂਫਾਨ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ, ਅਤੇ ਇਹ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਵੱਡੇ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ। ਭਾਰਤੀ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਪੂੰਜੀ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਗਲੋਬਲ ਹੱਬ ਵਜੋਂ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਭਾਰਤੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਪੈਸਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਦਿੱਲੀ ਨੇ ਗਲੋਬਲ ਸਿਟੀ ਬਣਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਯਾਤਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਪੂੰਜੀ ਦੀ ਇਹ ਆਮਦ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਵੱਡੇ ਮੌਕੇ ਵੀ ਲੈ ਆਂਦਾ, ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕ ਦਿੱਲੀ ਵੱਲ ਪਰਵਾਸ ਕਰਨ ਲੱਗੇ। ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਆਮਦ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਸਨਮਾਨਜਨਕ ਜੀਵਨ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਾਲ ਸ਼ਹਿਰ ਆਏ ਸਨ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਰਾਜਧਾਨੀ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਲਈ ਗੁੜਗਾਓਂ ਨੂੰ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਸਰਹੱਦ ਦੇ ਪਾਰ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਗੌਤਮ ਬੁੱਧ ਨਗਰ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਨਿਊ ਓਖਲਾ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ (ਨੋਇਡਾ) ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਹਿਰ ਨੇ ਪੂੰਜੀ ਦੀ ਆਮਦ ਅਤੇ ਪਰਵਾਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਵਾਧਾ ਇੰਨਾ ਬੇਮਿਸਾਲ ਸੀ, ਕਿ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਯੋਜਨਾ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਗਿਆ। ਅਜਿਹੇ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਅਨੁਕੂਲ ਕਰਨ ਦੇ ਉਪਾਅ ਵਜੋਂ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੇ, ਯੂਪੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1976 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, 28.01.1991 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਗ੍ਰੇਟਰ ਨੋਇਡਾ ਦੀ ਟਾਊਨਸ਼ਿਪ ਬਣਾਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 38000 ਹੈਕਟੇਅਰ ਖੇਤਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਗੌਤਮ ਬੁੱਧ ਨਗਰ ਦੇ 124 ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ

10. ਇਸਦੇ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਵਿਕਾਸ ਲਈ, ਰਿਸਪੌਂਡੈਂਟ-ਜੀ ਨੋਇਡਾ ਨੇ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਅਧਿਨਿਯਮ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 1894 ਅਧਿਨਿਯਮ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਚਾਲਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖੇਤਰੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਇਸੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, 03. 10. 2005 ਅਤੇ 05.01.2006 ਨੂੰ 1894 ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਧਾਰਾ 4(1) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 6(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਯੋਜਨਾ ਵਿਕਾਸ ਸਥਾਨਾਂ ਲਈ ਕੁੱਲ 580.1734 ਹੈਕਟੇਅਰ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕਵਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਪਿੰਡਜੀ ਨੋਇਡਾ। ਉਕਤ ਨੋਟੀਫ਼ਿਕੇਸ਼ਨਾਂ, ਜਿਸ 'ਚ ਜ਼ਮੀਨ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ

ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ 1894 ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 (4) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 17(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਰਜ਼ੀ ਕਲੋਜ਼ ਨੂੰ ਮਨਮਾਨੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸਨ। ਉਕਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਗਜਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸੀ. ਰਾਜ ਯੂ.ਪੀ. ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਐਕਵਾਇਰ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਕਤ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਹੁਤ ਵਿਕਾਸ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕਿਸਮ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਦਲ ਗਈ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ 64.70% ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਜ਼ਿਮੀਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ 10% ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਵਿਕਸਤ ਅਬਾਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ, 2,500/- ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅਧੀਨ। ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਵਾਧੂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਲਈ 'ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ' ਅਤੇ 'ਗੈਰ-ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ' ਕਿਸਾਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕਦੇ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਰਾਧੇਸ਼ਿਆਮ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਐਲ.ਆਰ.ਐਸ. ਅਤੇ ਓ.ਆਰ. ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਬਨਾਮ. ਯੂਪੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ., ਗ੍ਰੇਟਰ ਨੋਇਡਾ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ. ਦੇਵੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਐਂਡ ਓ.ਆਰ., ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਸਮਝੌਤੇ ਤਹਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮਿਲਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਾਵਿਤਰੀ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਗਜਰਾਜ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਰਾਜ ਯੂ.ਪੀ. & ਹੋਰ.[6]

11. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ 2011 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 62056 ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 4 ਅਤੇ 6 ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਕਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ 01.11.2011 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਗਜਰਾਜ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

12. ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਹ ਵੀ ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ 1894 ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਧਾਰਾ 4 ਅਤੇ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ, ਰਿਸਪੌਂਡੈਂਟ-ਗ੍ਰੇਟਰ ਨੋਇਡਾ ਨੇ ਆਪਣੀ 26ਵੀਂ ਬੋਰਡ ਮੀਟਿੰਗ ਮਿਤੀ 28.10.1997 ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਐਕਵਾਇਰ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਨ ਕਰਨ ਲਈ

[3](2011)ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਸਾਰੇ 1711

[4].(2011) 5 ਐਸਸੀਸੀ 553

[5] (2011) 12 ਐਸਸੀਸੀ 375

[6](2015) 7 ਐਸਸੀਸੀ 21

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ 'ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ' ਵਜੋਂ, ਅਰਥਾਤ, ਉਹ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, 28.01.1991 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦੀ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੰਡ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਮਝੌਤੇ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ 'ਗੈਰ-ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ' ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖਰੀਦਿਆ ਸੀ। ਇਸਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਮੀਨ. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਦੋ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਜ਼ਿਮੀਦਾਰ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ' ਜ਼ਿਮੀਦਾਰਾਂ ਵਜੋਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਵੱਧ ਰਕਮ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

13. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 15.07.2006 ਨੂੰ, ਗ੍ਰੇਟਰ ਨੋਇਡਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਿਯਮਾਂ, 1997 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ '1997 ਨਿਯਮ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਨਿਯਮ 4(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗ੍ਰੇਟਰ ਨੋਇਡਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ 26ਵੀਂ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਤੇ ਵਿੱਚ, 'ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ' ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਜੋਂ ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 322 ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ਼ ਅਤੇ 'ਗੈਰ-ਪੁਸ਼ਤਾਨੀ' ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਸਮੇਤ ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ 280 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ਼ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਘੱਟ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

14. ਵਧੀ ਹੋਈ ਦਰ 'ਤੇ ਹੋਰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਅੰਦੋਲਨ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਬੋਨਸ/ਐਕਸ-ਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਵਧੀ ਹੋਈ ਦਰ ਦੀ ਮੰਗ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕਮੇਟੀ ਨੇ 8 ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਪੁਰਖਿਆਂ ਦੇ ਖੇਤੀਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਐਕਸਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ 310 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸੌਂਪੀ।

15. ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮਿਤੀ 25.10.2008 ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਇੱਥੇ ਤਿਆਰ ਸੰਦਰਭ ਲਈ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ -

ਅਨੁਬੰਧ ਪੀ-4

25.10.2008

ਹੁਕਮ ਨੰਬਰ 4/4/1/2008 ਅਨੁਸਾਰ ਪਿੰਡ ਘੋੜੀ ਬਛੇੜਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਧੀ ਹੋਈ ਦਰ 'ਤੇ ਬੋਨਸ/ਐਕਸ-ਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ/ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਵਧਾਉਣ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਗਠਿਤ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ -ਸੀ.ਐਕਸ.

(1) ਲਖਨਊ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਿਤੀ 4.09.2008

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਘੋੜੀ ਬਛੇੜਾ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਧੀ ਹੋਈ ਦਰ 'ਤੇ ਬੋਨਸ/ਐਕਸ-ਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ/ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਹੋਰ ਪਿੰਡ ਆਰਡਰ ਨੰ. 4/4/1/2008 ਸੀ.ਏਕ੍ਸ.(1) ਲਖਨਊ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਿਤੀ 4.09.2008:-

1. ਸ਼੍ਰੀ ਠਾਕੁਰ ਜੈਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਮਾਨਯੋਗ ਮੰਤਰੀ। ਪੇਂਡੂ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਸੇਵਾ। ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਨਿਰਯਾਤ ਚੇਅਰਮੈਨ

2. ਮੁੱਖ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਗ੍ਰੇਟਰ ਨੋਇਡਾ - ਮੈਂਬਰ

3 ਜਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਗੌਤਮ ਬੁੱਧ ਨਗਰ ਮੈਂਬਰ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਨੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ/ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੈਮੋਜ਼ ਦੇ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਘੋਖ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪਿਛੋਕੜ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੀ ਘੋਖ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾਈ। ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਕਮੇਟੀ/ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ:-

1. ਪਿਛੋਕੜ- ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਗ੍ਰੇਟਰ ਨੋਇਡਾ ਅਥਾਰਟੀ ਬੋਰਡ ਦੀ 28.10.1997 ਦੀ 26ਵੀਂ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਦਰ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਹਰੇਕ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਲਈ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਕਿਸਾਨ ਇਸ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹਨ। ਸਵਾਲ ਕੀਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲਾਂ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ, ਉਹ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ/ਸਹਿਮਤੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ/ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਖੇਤੀ ਮਾਹਿਰ। ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਅਧਿਨਿਯਮ 1994 ਦੀ ਧਾਰਾ 23 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਰ 'ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਪਰੋਕਤ ਕ੍ਰਮ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, 1997 ਦੇ ਸਾਲ ਲਈ- 98, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਦਰ @ ਆਰਐਸ.110 ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ, ਇਸਨੂੰ ਹਰ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਲਾਗਤ ਮਹਿੰਗਾਈ ਸੂਚਕਾਂਕ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਆਰਡਰ ਨੰਬਰ 902/778 3-0 7-1 43 ਐਨ/04. ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੀ, ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਮੇਰਠ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਇੱਕ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਕਮੇਟੀ। ਮੇਰਠ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਮੇਟੀ ਨੇ 5.01.2008 ਨੂੰ ਹੋਈ ਗ੍ਰੇਟਰ ਨੋਇਡਾ ਅਥਾਰਟੀ ਬੋਰਡ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ 800-850 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮੁੱਲ ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਵਰਗ ਮੀਟਰ, ਇਸ ਦਰ ਨੂੰ 1.04.2007 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਮੀਮੋ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਰਕਾਰ ਦੇ 31.12.2007 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਮੇਰਠ ਡਿਵੀਜ਼ਨ, ਮੇਰਠ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਗਠਿਤ ਕਮੇਟੀ ਦੀ 4.01.2008 ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵੀ. ਉਪਰੋਕਤ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਅਥਾਰਟੀ ਪੱਤਰ ਨੰ.931/ਲੈਂਡ-ਰਿਕਾਰਡ/ਐਲ.ਪੀ./2008 ਮਿਤੀ 7.03.2008/903/ਲੈਂਡ-ਰਿਕਾਰਡ/ਐਲ.ਪੀ./2008 ਮਿਤੀ 10.03 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਕੁਝ ਮੈਮੋ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। .2008, ਲੈਂਡ ਰਿਕਾਰਡ/1 ਏ/2008 ਮਿਤੀ 13.03.2008 1038/ਲੈਂਡ- ਰਿਕਾਰਡ/ਐਲ.ਏ./2008 ਮਿਤੀ 29.04.2008, 1055/ਲੈਂਡ-ਰਿਕਾਰਡ/ਐਲਏ/2008 ਮਿਤੀ 5.05.2008/1068/1068/ਲੈਂਡ ਰਿਕਾਰਡ ਮਿਤੀ 9.05.2008, 1113, 1115/ਲੈਂਡ-ਰਿਕਾਰਡ/ਐਲ ਏ/2008 ਮਿਤੀ 06.06.08। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਗ੍ਰੇਟਰ ਨੋਇਡਾ ਦੇ ਮਿਤੀ 10.05.2008 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਗੌਤਮ ਬੁੱਧ ਨਗਰ ਦੀ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ। ਮੁੱਖ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਉਪ ਮੁੱਖ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਗ੍ਰੇਟਰ ਨੋਇਡਾ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਮਿਤੀ 21.07.2008 ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ, @ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਾਧੂ ਰਕਮ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਿੰਡ ਘੋੜੀ ਬਛੇੜਾ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2006-2007 ਵਿੱਚ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ 175-200 ਵਰਗ ਮੀਟਰ. ਅਥਾਰਟੀ ਬੋਰਡ ਦੀ ਮਿਤੀ 11.08.2008 ਦੀ 72ਵੀਂ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਦਿਆਂ ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਸਰੋਤ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ। ਵੀਡ ਆਰਡਰ ਨੰ.4/4/1/2008-ਸੀ.ਐਕਸ. (1) ਲਖਨਊ ਮਿਤੀ 4.09.2008 ਨੂੰ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ, ਉਪਰੋਕਤ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਵਧੀ ਹੋਈ ਦਰ 'ਤੇ ਬੋਨਸ/ਐਕਸ-ਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ/ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਵਾਧੇ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਿੰਡ ਘੋੜੀ ਬਛੇੜਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ

2. ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮੀਟਿੰਗ 15.09.2008 ਨੂੰ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਦਨ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਕਾਨਫਰੰਸ ਰੂਮ ਵਿੱਚ ਬੁਲਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ-

1. ਸ਼੍ਰੀ ਪੰਕਜ ਅਗਰਵਾਲ, ਮੁੱਖ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਗ੍ਰੇਟਰ ਨੋਇਡ

2. ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਰਵਣ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਗੌਤਮ ਬੁੱਧ ਨਗਰ

ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਪਰੋਕਤ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੇਟਰ ਨੋਇਡਾ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ-

1. ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ੈਲੇਂਦਰ ਚੌਧਰੀ, ਉਪ ਮੁੱਖ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਗ੍ਰੇਟਰ ਨੋਇਡਾ।

2. ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਿਸ਼ਿਰ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਗ੍ਰੇਟਰ ਨੋਇਡਾ

ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕਾਰਜ ਖੇਤਰ, ਸੰਚਾਲਨ ਅਤੇ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਐਕਵਾਇਰ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਮੰਗਾਂ ਲਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 22.09.2008 ਅਤੇ 11.10.2008 ਨੂੰ ਗਰੇਟਰ ਨੋਇਡਾ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਕਾਨਫਰੰਸ ਰੂਮ ਵਿੱਚ ਬੁਲਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਤੋਂ ਮੈਮੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ, ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਹੇਠਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ-

1. ਰਮੇਸ਼ ਸਿੰਘ ਰਾਵਲ,

2. ਯੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਵਲ।

3. ਸੂਬੇਦਾਰ ਰਾਮਚੰਦਰ।

4. ਓਮਪ੍ਰਕਾਸ਼।

5. ਮਾਹੀ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀ।

6. ਲੋਕੇਸ਼ ਭਾਟੀ,

7. ਮਹਾਂ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀ।

8. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀ,

9. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਸਰਪੰਚ,

10. ਪ੍ਰੇਮ ਮੁਖੀਆ,

11. ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਐਡਵੋਕੇਟ),

12. ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ,

13. ਕਮਲ ਭਾਟੀ,

14. ਮੰਗੇ ਰਾਮ ਭਾਰਤੀ

15. ਭੂਲੇ ਸਿੰਘ,

16. ਰਾਕੇਸ਼

17. ਬ੍ਰਹਮ ਸਿੰਘ।

18. ਆਤਮੇਂਦਰ,

19. ਮਹਾਰਾਜ ਸਿੰਘ,

20. ਮਹਿੰਦੀ ਹਸਨ,

21. ਉਮੇਸ਼,

22. ਵਿਕਰਮ ਸਿੰਘ,

23. ਸਤਬੀਰ ਪ੍ਰਧਾਨ,

24. ਨਰੇਸ਼ ਉਪਾਧਿਆਏ।

25. ਅਜੀਤ ਮੁਖੀਆ,

26. ਰਾਮਪਾਲ ਹੌਲਦਾਰ,

27. ਨੇਮਵੀਰ, ਪ੍ਰਧਾਨ, ਗਰਬਾ ਆਦਿ।

3. ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਗਿਆਨੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੰਗਾਂ ਅਤੇ ਮੀਮੋ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਮੈਮੋ ਅਤੇ ਵੇਰਵੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਪਿੰਡ ਘੋੜੀ ਬਛੜਾ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਸਾਲ 2006-2007 ਵਿੱਚ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਿਸਾਨ

ਨੇ ਸਮੂਹਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਸਮੇਤ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਵਾਲੇ ਮੈਮੋ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਮੰਗ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਧਾਰ ਵੀ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਆਧਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ: -

1. ਸਵਾਲ ਕੀਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ 2.04.2006 ਨੂੰ ਮੁੱਲ ਵਾਧੇ ਦਾ ਮੀਮੋ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਗ੍ਰੇਟਰ ਨੋਇਡਾ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ 10 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ 5.01.2007 ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਪੱਤਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਕਿ, ਟ੍ਰੋਨਿਕਾ ਸਿਟੀ ਆਦਿ ਦੇ ਰੇਟਾਂ ਨੂੰ ਕਾਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਜੀ.ਡੀ.ਏ., ਫਰਵਰੀ 2007 ਦੇ ਆਖ਼ਰੀ ਹਫ਼ਤੇ ਤੱਕ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਫ਼ੈਸਲਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਡਿਪਟੀ ਮੁੱਖ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਗ੍ਰੇਟਰ ਨੋਇਡਾ ਦੇ 5.01.2007 ਦੇ ਪੱਤਰ ਦੀ ਕਾਪੀ ਅਸ਼ੋਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਮੈਂਬਰ, ਲੋਕ ਸਭਾ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਨਵਾਬ ਸਿੰਘ ਨਗਰ, ਨੱਥੀ ਹੈ।

2. ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਮੇਰਠ ਡਿਵੀਜ਼ਨ, ਮੇਰਠ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਗਠਿਤ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਮੰਗ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2006-2007 ਵਿੱਚ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। .

3. ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਗ੍ਰੇਟਰ ਨੋਇਡਾ ਦੇ ਮਿਤੀ 10.06.2008 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਦਿਅਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਗਠਿਤ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਆਧਾਰਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮੰਗ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ, ਕਮੇਟੀ, ਬਿਨਾਂ ਬਣਾਏ। ਇਸ 'ਤੇ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ, @ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। 175-200 ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਮੀਟਰ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਹਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵਾਧਾ ਨਾਕਾਫੀ ਹੈ।

4. ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ 5.01.2006 ਨੂੰ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 6/17 ਅਧੀਨ ਪਿੰਡ ਗੌਂਡਾ ਬਛੇੜਾ ਦੀ 580.1730 ਹੈਕਟੇਅਰ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਗ੍ਰੇਟਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨੋਇਡਾ ਅਥਾਰਟੀ 14.05.2006 ਨੂੰ ਵਧੀਕ ਕੁਲੈਕਟਰ (ਐਲ ਏ) ਦੁਆਰਾ। ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ

ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਮੇਰਠ ਤੋਂ 28.06.2006 ਨੂੰ 385 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਰਾਸ਼ੀ 385 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਪੁਰਖਿਆਂ ਦੇ ਖੇਤੀਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਤੇ 334.78 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਜੱਦੀ ਖੇਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੰਡੀ ਗਈ। ਕਿ ਪਿੰਡ ਗੋਂਡਾ ਸਮੇਤ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2006-2007 ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੇਟਰ ਨੋਇਡਾ ਦੇ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਹੇਠਲੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਬਚਦਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਿੰਡਾਂ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ 01.04.2006 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸੂਚੀ ਨ.	ਪਿੰਡ ਦਾ ਨਾਮ	ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤਾ ਖੇਤਰ (ਹੀਟੇਅਰ ਵਿੱਚ)	ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ
1.	ਸੂਰਜਪੁਰ	69330 ਹੈ	01.06.2006
2.	ਅਜੈਬਪੁਰ	37308 ਹੈ	01.06.2006
3.	ਗਰਬਾਰਾ	595830 ਹੈ	01.06.2006
4.	ਗੋਡੀ ਬਰੇਰਾ	580.1730	14.06.2006
5.	ਸ਼ਨੀ	299.5660	30.10.2006
6.	ਦਾਧਾ	215.6010	27.10.2006
7.	ਮਥੁਰਾਪੁਰ	122.2699	27.10.2006
8.	ਦਾਬਰਾ	111.8868	31.01.2007

ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਖੇਤੀ ਮਾਹਿਰਾਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ 31.12.2007 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਮੇਰਠ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਗਠਨ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਲਈ ਕਈ ਮੈਮੋ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਮਿਤੀ 5.01.2007 ਦੇ ਸਹਿਮਤੀ ਪੱਤਰ ਦੀ ਕਾਪੀ ਤਤਕਾਲੀ ਉਪ ਮੁੱਖ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਗ੍ਰੇਟਰ ਨੋਇਡਾ ਅਤੇ 5.01.2007 ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਸ਼੍ਰੀ ਅਸ਼ੋਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਤਤਕਾਲੀ ਵਿਧਾਇਕ ਸ਼੍ਰੀ ਨਵਾਬ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਦੇ ਨਾਲ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੀਮੋ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਵੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗਾਜ਼ੀਆਬਾਦ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਅਤੇ ਹਾਊਸਿੰਗ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਬੋਰਡ ਦੀ ਟਰੋਨਿਕਾ ਸਿਟੀ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਯੂ.ਐਲ.ਐਲ. ਫਰਵਰੀ ਦੇ ਆਖ਼ਰੀ ਹਫ਼ਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ

ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ. ਇਸ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸਾਨ ਫਰਵਰੀ 2007 ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਵੀ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਉਠਾ ਰਹੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਸਬੰਧੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸਿੱਖਿਅਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਗਠਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਮੇਟੀ ਨੇ 31.07.2008 ਦੀ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀ ਮਾਹਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਏ ਉਪਰੋਕਤ ਸਮੁੱਚੇ ਨੁਕਤਿਆਂ 'ਤੇ ਵੇਰਵੇ ਸਹਿਤ ਤੱਥ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸਿੱਖਿਅਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਗੌਤਮ ਬੁੱਧ ਨਗਰ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਗਠਿਤ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮਿਤੀ 21.07.2008 ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ 'ਤੇ ਅਮਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਮਿਤੀ 21.07.2008 ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕਵਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਗਰੀਮੈਂਟ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮਿਲਣ ਕਾਰਨ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਦਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬਦਲਾਅ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ, ਕਮੇਟੀ ਨੇ 21.07.2008 ਦੀ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਐਕਸ-ਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਰਕਮ ਦੇਣ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ।

5. ਸਿਫਾਰਿਸ਼ - ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਐਲਏ), ਗ੍ਰੇਟਰ ਨੋਇਡਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਿੰਡ ਘੋੜੀ ਬਛੇੜਾ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2006 2007 ਵਿੱਚ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਕਿਸਾਨ। 29.09.2001 ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ (ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੁਆਰਾ ਅਵਾਰਡ ਦਾ ਐਲਾਨ) ਨਿਯਮ, 1997 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਾਧਾ / ਤਬਦੀਲੀ ਕਰਨਾ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹਨਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਐਕਸਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ ਦੇ ਖਾਤੇ 'ਤੇ ਵਾਧੂ ਰਕਮ ਦੇਣ ਲਈ ਹੀ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਗਠਿਤ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮਿਤੀ 21.07.2008 ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ, ਵਾਧੂ ਰਕਮ @ ਰੁਪਏ ਦੇਣ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। 175-200 ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਮੀਟਰ। ਪਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਰਕਮ ਵਿੱਚ ਅੰਸ਼ਕ ਵਾਧਾ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ, ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ. ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ, ਚਰਚਾ, ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ

ਰਮੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ [ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮੁਰਾਰੀ, ਜੇ.]

ਖੇਤੀ ਮਾਹਿਰਾਂ ਅਤੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਭਰੋਸਾ, ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 8 ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਜੱਦੀ ਖੇਤੀਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਐਕਸ ਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ 310 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। 4 ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2006-2007 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਗ੍ਰੇਟਰ ਨੋਇਡਾ ਅਥਾਰਟੀ ਬੋਰਡ ਅੱਗੇ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰੇ।

ਐਸਡੀ/-,

ਸ਼ਰਵਣ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ,

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ,

ਗੌਤਮ ਬੁੱਧ ਨਗਰ

ਐਸਡੀ/-

(ਪੰਕਜ ਅਗਰਵਾਲ),

ਮੁੱਖ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਗ੍ਰੇਟਰ ਨੋਇਡਾ

ਐਸਡੀ/-

(ਠਾਕੁਰ ਜੈਵੀਰ ਸਿੰਘ)।

ਮਾਨਯੋਗ ਮੰਤਰੀ ਪੇਂਡੂ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਸੇਵਾ

ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਪਾਰ ਅਤੇ

ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਨਿਰਯਾਤ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼"

16. ਉਪਰੋਕਤ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਗ੍ਰੇਟਰ ਨੋਇਡਾ ਦੀ 74ਵੀਂ ਬੋਰਡ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ 8 ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ 'ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ' ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ 310 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਵਾਧੂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ/ਐਕਸ-ਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

17. ਗ੍ਰੇਟਰ ਨੋਇਡਾ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਮਿਤੀ 03.11, 2008 ਦੀ 74ਵੀਂ ਬੋਰਡ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਮਿਨਟਸ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ -

ਅਨੁਬੰਧ ਪੀ-5

ਸ. ਨੰਬਰ 1 - ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ 74ਵੀਂ ਬੋਰਡ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਮਿੰਟਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਈ

ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ 74ਵੀਂ ਬੋਰਡ ਮੀਟਿੰਗ 03.11.2008 ਨੂੰ ਹੋਈ।

ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਮਿੰਟ (ਦੀਵਾਰ), ਅਰਧ ਸਰਕਾਰੀ ਪੱਤਰ ਨੰਬਰ ਯੂਐਮਸੀ/ 74ਵੀਂ ਬੋਰਡ ਮੀਟਿੰਗ/ 2008/265 ਮਿਤੀ 3.11.2008 ਰਾਹੀਂ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਬਿਰਤਾਂਤ ਇਸ ਨਾਲ ਅਥਾਰਟੀ ਬੋਰਡ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਐੱਸ.ਨ. 9- ਗ੍ਰੇਟਰ ਨੋਇਡਾ ਦੁਆਰਾ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2006 2007 ਵਿੱਚ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਪਿੰਡ ਘੋੜੀ ਬਛੇੜਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਬੋਨਸ/ਐਕਸ-ਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ/ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਦੀ ਮੰਗ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਿਸਾਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸੀ। ਗ੍ਰੇਟਰ ਨੋਇਡਾ ਦੁਆਰਾ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2006-2007 ਵਿੱਚ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮੈਮੋ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਏ ਹਨ-

ਸੂਚੀ.ਨ.	ਪਿੰਡ ਦਾ ਨਾਮ	ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤਾ ਖੇਤਰ (ਹੀਟੇਅਰ ਵਿੱਚ)	ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ
1.	ਸੂਰਜਪੁਰ	69330 ਹੈ	01.06.2006
2.	ਅਜੈਪੁਰ	37308 ਹੈ	01.06.2006
3.	ਗਰਬਾਰਾ	595830 ਹੈ	01.06.2006
4.	ਗੋਡੀ ਬਸੇਰਾ	580.1730	14.06.2006
5.	ਸ਼ਨੀ	299.5660	30.10.2006
6.	ਦਾਧਾ	215.6010	27.10.2006
7.	ਮਥੁਰਾਪੁਰ	122.2699	27.10.2006
8.	ਦਾਬਰਾ	111.8868	31.01.2007

ਜੋ ਕਿ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਯੋਗ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਹਨ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੀ ਮੰਗ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ। ਗੌਤਮ ਬੁੱਧ ਨਗਰ, ਵਧੀਕ ਮੁੱਖ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ। ਉਪ ਮੁੱਖ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਗ੍ਰੇਟਰ ਨੋਇਡਾ ਦਾ ਗਠਨ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੇ 10.06.2008 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਗ੍ਰੇਟਰ ਨੋਇਡਾ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਸ਼ਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ 175-200 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਾਧੂ ਰਕਮ ਦੇਣ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2006, 2007 ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਘੋੜੀ ਬਛੇੜਾ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮਿਤੀ 21.07.2008. 11.08.2008 ਨੂੰ ਹੋਈ ਬੋਰਡ ਦੀ 72ਵੀਂ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿੱਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇਸਦੇ

ਰਮੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ [ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮੁਰਾਰੀ, ਜੇ.ਜੇ.

ਪ੍ਰਬੰਧਨ, ਸਰਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਨੰ. 4/4/1/2008 ਸੀ.X ਅਨੁਸਾਰ, ਮਾਮਲਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। (1) ਲਖਨਊ ਮਿਤੀ 4.09.2008 ਨੂੰ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬੋਨਸ/ਐਕਸ ਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ/ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਿੰਡ ਘੋੜੀ ਬਛੜਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਿੰਡ।

1. ਸ੍ਰੀ ਠਾਕੁਰ ਜੈਵੀਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨਯੋਗ ਮੰਤਰੀ, ਦਿਹਾਤੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਸੇਵਾ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਨਿਰਯਾਤ - ਚੇਅਰਮੈਨ

2. ਮੁੱਖ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਗ੍ਰੇਟਰ ਨੋਇਡਾ ਮੈਂਬਰ

3. ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਗੌਤਮ ਬੁੱਧ ਨਗਰ -ਮੈਂਬਰ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ

ਕਮੇਟੀ ਨੇ 25.10.2008 ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2006 ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਜੱਦੀ ਖੇਤੀ ਨੂੰ 310 ਰੁਪਏ ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਐਕਸ-ਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। -2007 ਦੇ 1.04.2006 ਨੂੰ ਗ੍ਰੇਟਰ ਨੋਇਡਾ ਵੱਲੋਂ ਪਿੰਡ ਘੋੜੀ ਬਛੇੜਾ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਨਾਲ ਮਾਮਲਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਗ੍ਰੇਟਰ ਨੋਇਡਾ ਅਥਾਰਟੀ ਬੋਰਡ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਮੇਟੀ ਦੀ 25.10.2008 ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੱਥੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਏਜੰਡੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

5522134695.00 ਰੁਪਏ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ (ਰੁਪਏ ਪੰਜ ਅਰਬ ਬਾਵਨ ਕਰੋੜ ਇਕਾਈ ਲੱਖ ਚੌਂਤੀ ਹਜ਼ਾਰ ਛੇ ਸੌ ਪਚਾਨਵੇਂ ਕੇਵਲ), 385 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2006-2007 ਵਿੱਚ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ 1434.3207 ਮਾਪ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਸ ਸਮੇਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ (ਐਲ.ਏ.) ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਭੂਮੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੋਂ 23.06.2008 ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਪੱਤਰ ਨੰਬਰ 527/8-ਵੀ.ਕੇ.ਬੀ.ਐਚ.ਐਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, 5,27,56,68.568 ਰੁਪਏ (ਪੰਜ ਅਰਬ ਸਤਾਈ ਕਰੋੜ, ਪੰਜਾਹ ਲੱਖ ਅਠੱਤੀ ਹਜ਼ਾਰ ਪੰਜ ਰੁਪਏ)। ਕੇਵਲ ਸੌ ਅਠਾਹਠ), ਜੋ ਕਿ 95.54% ਹੈ, ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਬੰਧਤ ਖੇਤੀਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ

ਪੱਤਰ ਨੰਬਰ 833/8-ਏ.ਡੀ.ਓ. (ਐੱਲ.ਏ.)/08 ਮਿਤੀ 21.10.2008 ਵਧੀਕ ਕੁਲੈਕਟਰ (ਐਲ.ਏ.)। ਉਪਰੋਕਤ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਾਲੀ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚੋਂ। 1392.9586 ਹੈਕਟੇਅਰ ਦਾ ਖੇਤਰਫਲ, ਜੱਦੀ ਖੇਤਰ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜੱਦੀ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਵਧੀਆਂ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਭਾਵ, ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਸਿਫ਼ਾਰਿਸ਼ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ 310 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ 4318171660 ਰੁਪਏ (ਚਾਰ ਅਰਬ ਵੀਹ ਰੁਪਏ) ਦਾ ਵਿੱਤੀ ਬੋਝ ਪਵੇਗਾ। ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਕਰੋੜ ਅੱਸੀ ਲੱਖ 70 ਹਜ਼ਾਰ ਛੇ ਸੌ ਸੱਠ)।

ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਥਾਰਟੀ ਬੋਰਡ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।"

18. ਮਿਤੀ 15.01.2009 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 'ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ' ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਵਧੇ ਹੋਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ/ਐਕਸ-ਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ/ਬੋਨਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

19. ਸਹੂਲਤ ਦੀ ਖ਼ਾਤਰ, ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋਵਾਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਵਿਭਾਜਨ ਇੱਥੇ ਹੇਠਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ:-

ਮਿਤੀਆਂ	ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਦਰ	ਗੈਰ-ਪੁਸ਼ਟੀਨੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਲਈ ਦਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ	ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਅੰਤਰ
28.10.1997 (ਜੀਐਨਓਡੀਏ) ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਜੁਲਾਈ-ਸਤੰਬਰ। 2006 (ਸਮਝੌਤਾ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਗਨੋਇਡਾ) ਅਤੇ ਵਿਚਕਾਰ	ਰੁ. 322/- ਪ੍ਰਤੀ 2 ਗਜ਼, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ	ਵਰਗ ਰੁਪਏ 280 ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ਼, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਚਕਾਰ ਸਹਿਮਤੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿੱਚ	ਰੁ.42/- ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ਼
15.01.2009 (ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਸਕੱਤਰ ਦਾ ਪੱਤਰ)	ਹੋਰ ਭੁਗਤਾਨ ਰੁ. 259.27 ਪ੍ਰਤੀ ਗਜ਼ ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਸਾਬਕਾ ਅਦਾਇਗੀ ਵਜੋਂ।	ਰੁਪਏ ਲਈ ਕੋਈ ਐਕਸ-ਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ।	301.27 ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਵਰਗ
21.10.2011(ਗਜਰਾਜ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ)ਅਤੇ 02,11.2011 (ਜੀ ਨੋਇਡਾ ਨੇ ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐਕਸ ਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ ਅਦਾਇਗੀ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ,	ਰੁ.957.36 ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ	ਰੁ. 461.16 ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ਼	ਰੁ.496.20 ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ

20. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ:-

I.ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 23 ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਵਿੱਚ ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਪੁਸ਼ਟਾਨੀ ਭੂਮੀ ਮਾਲਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਤਕਰੇ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ।

I.ਨਾਗਪੁਰ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦੀ ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਮਿਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੀ ਨੋਇਡਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦਾ. ਐਲ.ਡੀ. ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਚੌਂਕੀ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

II. ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਇੱਕੋ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇੱਕੋ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮਾਨ ਮਾਰਕੀਟ ਮੁੱਲ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਦਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਬਹੁਤ ਪੱਖਪਾਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। 14.

III. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰਨ ਨਾਲ, ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਕਿ ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਐਕਸ-ਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ ਅਦਾਇਗੀ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

IV ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਜੋਂ ਐਕਸ-ਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ ਭੁਗਤਾਨ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਅਧਿਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 23 ਦੇ ਅੰਦਰ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਵਜੋਂ ਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਦ੍ਰਿਸ਼, ਭੁਗਤਾਨ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸਰਵ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ

21 ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਐਲਡੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ

I.ਯੂ ਪੀ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਨਿਯਮ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1894 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਇਹ ਨਿਯਮ ਐਕਵਾਇਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਵਿਧੀ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਇੱਕ ਸਮਝੌਤੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋ. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ, ਇੱਕ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਹਿਮਤੀ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਹੀ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਰਿੱਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

II.ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਵੱਖਰੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਪਾਅ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੂਰਤੀ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਕੇ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਮੁੜ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦਾ ਕੋਈ ਉਪਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ।

III.ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਜਮਾਤਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਭੇਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਆਧਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਬੋਨਸ ਵਜੋਂ ਸਿਰਫ਼ 15% ਵਾਧੂ ਰਕਮ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਗੈਰ-ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

IV ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਐਕਸ-ਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਹੈ। ਭੁਗਤਾਨ ਵਾਜਬ ਵਰਗੀਕਰਣ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਮੁੱਦੇ

22. ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਹਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਣੇ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤਿੰਨ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ -

1.ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰਕੇ, ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ?

2.ਕੀ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਾਨੂੰਨ, ਅਤੇ ਯੂਪੀ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਨਿਯਮ, 1997 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਰਗੀਕਰਨ

ਰਮੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮੁਰਾਰੀ, ਜੇ.]

ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?

III. ਕੀ ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁੱਲ-ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਰਗੀਕਰਨ ਨਾਗਪੁਰ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਵਿਠਲ ਰਾਓ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। (1973) 1 ਐਸਸੀਸੀ 500?

23. ਅਸੀਂ ਸੁਣਿਆ ਹੈ, ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰਦੀਪ ਕਾਂਤ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਸ਼੍ਰੀ. ਰਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਗ੍ਰੇਟਰ ਨੋਇਡਾ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਰਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਰਾਏਜ਼ਾਦਾ, ਯੂ.ਪੀ./ਏ.ਏ.ਜੀ. ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਬਹੁਤ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਸਿੱਖਿਆ।

24. ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ ਜੀ ਨੋਇਡਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਅਤੇ ਵੈਧਤਾ ਨਾਲ ਚਿੰਤਤ ਹਾਂ ਜੋ ਕਿ 'ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ' ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਨਕਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਬਣਾ ਕੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਧਿਆ ਹੋਇਆ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਮੀਦਾਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕੋ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਉਸੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਉਸੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਖੁਦ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਸਟੈਂਡ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ

ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਸਮਝੌਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹਨ, ਅਤੇ ਵਧੇ ਹੋਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਚੁੱਕੇ ਹਨ?

25. ਗ੍ਰੇਟਰ ਨੋਇਡਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣਾ ਉਪਾਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। 1894 ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ:-

"ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹਵਾਲਾ। (1) ਕੋਈ ਵੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੇ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਕੇ, ਇਹ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ, ਭਾਵੇਂ ਉਸਦਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਇਸ ਦੇ ਮਾਪ 'ਤੇ ਹੋਵੇ। ਜ਼ਮੀਨ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੈ, ਜਾਂ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਵੰਡ।

(2) ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਉਹ ਆਧਾਰ ਦੱਸੇਗਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਵਾਰਡ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ: ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਹਰ ਅਰਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ,

(ਏ) ਜੇਕਰ ਇਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਛੇ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕਲੈਕਟਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੌਜੂਦ ਜਾਂ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਅਵਾਰਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ;

(ਬੀ) ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 12, ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੁਲੈਕਟਰ ਤੋਂ ਨੋਟਿਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੇ ਛੇ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਜਾਂ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਜੋ ਵੀ ਮਿਆਦ ਪਹਿਲਾਂ ਖਤਮ ਹੋਵੇਗੀ।"

26. ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਚੁਣੌਤੀ, ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਕਲਪਕ ਉਪਾਅ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਲਗਾ ਸਕਦੀ।

27. ਜਵਾਬਦੇਹ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਚੁਣੌਤੀ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਲੀਲ, ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਹੀ ਉਠਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਨਿਰਣੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮੁੱਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਸਮਾਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਜ਼ਿਮੀਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਸਮਝੌਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਕਲੀ ਵਰਗੀਕਰਨ ਬਣਾ ਕੇ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼/ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਅੰਤਰ ਬਣਾ ਕੇ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਧੂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 'ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ' ਅਤੇ 'ਗੈਰ-ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ' ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ।

28. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਸਮੇਂ 'ਪੁਸ਼ਤਾਨੀ' ਅਤੇ 'ਗੈਰ-ਪੁਸ਼ਤਾਨੀ' ਦਾ ਨਕਲੀ ਵਰਗੀਕਰਨ ਕਰਕੇ ਵਾਧੂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

29. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਕਸ-ਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਦਾਇਗੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ. ਅਤੇ ਗੈਰ-ਪੁਸ਼ਟੇਨੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ। ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਐਕਸ-ਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ ਸਨ।

ਰਮੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ [ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮੁਰਾਰੀ, ਜੇ.]

ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਜਦੋਂ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਉਲੰਘਣਾ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਗਾਊਂ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਫ੍ਰਾਂਸਿਸ ਬੇਕਨ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ 17ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਸ਼ਚਤਤਾ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ ਸੀ:

"ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਤੁਰ੍ਹੀ ਇੱਕ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਵਾਜ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੌਣ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਲੜਾਈ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗਾ? ਇਸ ਲਈ ਜੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਆਵਾਜ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੌਣ ਇਸਨੂੰ ਮੰਨਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗਾ? ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਵੱਜਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ... ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਖੂਨ ਵਹਾਉਣਾ; ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾ ਰਿਹਾ ਹੈ (ਕੋਕੁਇਲੇਟ, ਫਰਾਂਸਿਸ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਬੇਕਨ ਪੀਪੀ 244 ਅਤੇ 248. ਐਪੋਰਿਜ਼ਮ 8 ਅਤੇ ਐਪੋਰਿਜ਼ਮ 39 ਤੋਂ ਯੂਨੀਵਰਸਲ ਜਸਟਿਸ)?

30. ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਾਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਕੇ, ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣਾ. ਮਾਮਲਾ ਨੰ. 1. ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਪੁਸ਼ਟਾਨੀ ਭੂਮੀ ਮਾਲਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਫਿਏਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਰਗੀਕਰਨ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਜੋਂ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

31. ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 'ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ' ਅਤੇ 'ਗੈਰ-ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ' ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਰਗੀਕਰਣ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਮਾਨ ਸਥਿਤੀ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਿਤਕਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਾਧੁਰੀ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ (ਸੁਪਰਾ) ਨੇ ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਵਰਗੀਕਰਨ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਉਕਤ ਵਰਗੀਕਰਨ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੈਰੇ ਇੱਥੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ -

"ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸ਼ਕਤੀ ਅਧਿਕਤਮ ਸਾਲਸ' 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ।

ਲੋਕ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੁਪ੍ਰੀਮ ਢਿੱਲ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਜਨਤਾ ਦੀ ਭਲਾਈ ਸਰਵਉੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਅਧਿਕਤਮ "ਐਨਈਸੀਈਐਸਐਸਾਂਟੀਏ ਪੀਯੂਬੀਐਲiਸੀਏ ਐਮਏਜੇਓਆਰ ਈਐਸਟੀ qਯੂਏਐਮ ਪੀਆਰivਏਟੀਏ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਜਨਤਕ ਲੋੜ ਨਿੱਜੀ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਅਧਿਕਤਮ "ਉੱਘੇ ਡੋਮੇਨ" (ਸਬਾਈ ਭੂਮੀ ਗੋਵਿੰਦ ਕੀ) ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਰਾਜ ਦਾ ਸਰਵਉੱਚ ਮਾਲਕ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਧਿਕਤਮ ਅਧਿਕਤਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 245 ਅਤੇ 246 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, "ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ" ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ (ਸੱਤਵੀਂ ਸੋਧ) ਅਧਿਨਿਯਮ, 1956 ਦੇ ਧਾਰਾ 26 ਦੁਆਰਾ ਸੂਚੀ-1 ਦੇ 33 ਅਤੇ "ਸੰਘ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ" ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ , ਸੂਚੀ-I ਦੀ ਐਂਟਰੀ ਨੰ. 33 ਅਤੇ ਸੂਚੀ-2 ਦੀ ਐਂਟਰੀ ਨੰ. 36 ਨੂੰ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੂਚੀ-III ਦੀ ਐਂਟਰੀ ਨੰ: 42 ਨੂੰ "ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ" ਵਜੋਂ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 298 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਭਿਆਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ

ਵਿਧਾਨਕ ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ:

ਵਰਗੀਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਤਰਕਸ਼ੀਲਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵੇਲੇ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਾਸਨ ਕੋਈ ਸਧਾਰਨ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਨੰਤ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਵਰਗੀਕਰਨ ਉਹਨਾਂ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ, ਇਸਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਵਿਵੇਕ ਅਤੇ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਵਿਥਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1894 ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1894 ਦੇ ਧਾਰਾ 23 ਅਤੇ 24 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਰਗੀਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ. ਪੁਸ਼ਤੈਨਟ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਪੁਸ਼ਟੀਨੀ ਕਿਸਾਨ ਸਮਝਦਾਰੀ ਵਾਲੇ ਭਿੰਨਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਵਾਜਬ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਮਾਨ ਸਥਿਤੀ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਤਕਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਮਾਧੁਰੀ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ (ਸੁਪਰਾ) ਨੇ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਅਤੇ

ਗੈਰਪੁਸ਼ਟੈਨੀ ਕਿਸਾਨ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਰਗ ਹਨ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਵਾਧੂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਮਤਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਪੱਖਪਾਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

32. ਅਯੋਗ ਵਰਗੀਕਰਣ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 14 ਦੀਆਂ ਕਠੋਰਤਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਬਪਤਿਸਮੇ ਤੋਂ ਬਚਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ, ਕਿ ਰਾਜ, ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਬਰਾਬਰੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਬਰਾਬਰ ਸੁਰੱਖਿਆ

ਵਾਜਬ ਵਰਗੀਕਰਣ ਟੈਸਟ

33 ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਗੀਕਰਣ ਲਈ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੀ ਪਰੀਖਿਆ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ, ਵਰਗੀਕਰਣ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਝਦਾਰੀ ਵਾਲੇ ਭਿੰਨਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਵਸਤੂ ਨਾਲ ਤਰਕਸੰਗਤ ਸਬੰਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਸਤੂ ਵੀ ਕਨੂੰਨੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਸਤੂ ਹੀ ਵਿਤਕਰੇ ਵਾਲੀ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਤਕਰੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਇੱਕ ਕੈਟੇਨਾ ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ.

34. ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਰਤੀ ਨਿਆਂ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਲਈ ਵਾਜਬ ਵਰਗੀਕਰਣ ਟੈਸਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਨਵਰ ਅਲੀ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਮੁੱਦਾ ਬੰਗਾਲ ਸਪੈਸ਼ਲ ਕੋਰਟ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀ ਜੋ ਕੁਝ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਧਿਨਿਯਮ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮਨਮਾਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਟਚਸਟੋਨ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਜ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ:-

"ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 14 ਵਿੱਚ ਗਾਰੰਟੀ ਦੇ ਅੰਤਰਗਤ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਨਿਯਮ ਭਾਰਤੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਉਪਾਅ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ [ਚਰਨਜੀਤ ਲਾਲ ਚੌਧਰੀ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ, 1950 ਐਸਸੀਆਰ 869: 1950 ਐਸਸੀਸੀ 833] ਇਸਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਨ ਸਥਿਤੀ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ [ਓਲਡ ਡੀਅਰਬੋਰਨ ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਟਿੰਗ ਕੋਰਪਿਸਟ ਡੀ. ., 81 ਐਲ ਈਡੀ 109: 299 ਯੂਐਸ 183 (1936): 1936 ਐਸਸੀਸੀ ਓਐਨਐਲਐਨਈ ਯੂਐਸ ਐਸਸੀ 145] ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਤਕਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

[7](1952) ਏਆਈਆਰ 75

ਵਿਧਾਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਬਰਾਬਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੀ ਕੋਈ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਜੇਕਰ ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਵਰਗ ਨਾਲ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੋਲ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਰਗੀਕਰਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਨਿਰਸੰਦੇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਸੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਨਿਯਮ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਰਾਬਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਸਮੁੱਚੀ ਸਮੱਸਿਆ ਵਰਗੀਕਰਨ ਜਾਂ ਡਰਾਇੰਗ ਲਾਈਨਾਂ ਦੀ ਹੈ [ਡਾਊਲਿੰਗ: ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਕੇਸ, 4ਟੀਐਚ ਈਡੀਐਨ. 1139.]. ਵਰਗੀਕਰਣ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਤੋਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਸਾਰ ਸਮਰੂਪਤਾ" ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਅਤੇ ਲੋੜਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਅਨੁਭਵ ਦੁਆਰਾ ਸੁਝਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾ ਅਤੇ ਵੱਖ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ "ਬੁਰਾਈ ਦੀਆਂ ਡਿਗਰੀਆਂ" ਨੂੰ ਵੀ ਪਛਾਣ ਸਕਦਾ ਹੈ [ਸਕਿਨਰ ਬਨਾਮ ਓਕਲਾਹੋਮਾ, 86 ਐਲ ਐਡ 1655 : 316 ਯੂਐਸ 535 'ਤੇ ਪੀ. 540 (1942): 1942 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਯੂਐਸ ਐਸਸੀ 125]। ਪਰ ਵਰਗੀਕਰਨ ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਹੁਦਰੇ, ਨਕਲੀ ਜਾਂ ਧੋਖੇਬਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਅਸਲ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅੰਤਰ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਰਗੀਕਰਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਦੇ ਕੀਤੇ ਵਰਗੀਕਰਣ ਨੂੰ ਅਵੈਧ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ [ਦੱਖਣੀ ਰੇਲਵੇ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਗ੍ਰੀਨ, 54 ਐਲ ਐਡ 536: 216 ਯੂਐਸ 400 ਪੀ. 412 (1910): 1910 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਯੂਐਸ ਐਸਸੀ 59]। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ ਦਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਵੀ ਇਹ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬੋਝ ਉਸ ਉੱਤੇ ਹੈ ਜੋ ਇਸ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਸੂਲ.
ਮੈਂ ਵਿਦਵਾਨ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣਾ ਪਏਗਾ ਕਿ ਜਿਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਉਹ "ਵਿਰੋਧੀ" ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਟੁਕੜਾ ਹੈ। "ਪੱਖਪਾਤੀ" ਅਤੇ "ਦੁਸ਼ਮਣ" ਸ਼ਬਦ ਅਮਰੀਕੀ ਜੱਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਰਾਬਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਧਾਰਾ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਕਸਰ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਲਗਭਗ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਸਮੀਕਰਨ ਵਜੋਂ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਪੱਖਪਾਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਰਗ ਨਾਲ ਵਿਤਕਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਦੂਸਰਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਿਤ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿਚ "ਦੁਸ਼ਮਣ" ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਰਗ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਰੂਰ. ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਹਿੱਤ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਜੇ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਵਿਤਕਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ ਕਿ ਇਹ ਉਸ 'ਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਾਹਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕੇ। ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਵੇਲੇ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਰਗ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਜਾਂ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਵਾਲੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਵਿਦਵਾਨ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨਪਾਲਿਕਾ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਇਰਾਦਾ ਕੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਵਿਤਕਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਿਤਕਰਾ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਤੀਜਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਤਕਰੇ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਮੱਗਰੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਗਲਤ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ [ਐਸਯੂਐਨਡੀਏy ਐਲਏਕੇਈ ।ਆਰਓਐਨ ਸੀਓ. ਬਨਾਮ ਡਬਲਯੂਏਕੇਈਐਫiਈਐਲਡੀ, 62 ਐਲ ਈਡੀ 1154 : 247 ਯੂਐਸ 350 (1918) : 1918 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਯੂਐਸ ਐਸਸੀ 148]; ਪਰ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਜਦੋਂ ਵਿਤਕਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ"

35. ਰੁਸਤਮ ਕਾਵਾਸਜੀ ਕੂਪਰ (ਬੈਂਕਾਂ ਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀਕਰਨ) ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਆਰ.ਸੀ.ਕੂਪਰ, ਜੋ ਸੈਂਟਰਲ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸਨ, ਨੇ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀਆਂ (ਐਕਵਾਇਰ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ) ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਆਫ ਅੰਡਰਟੇਕਿੰਗਜ਼) ਆਰਡੀਨੈਂਸ, 1969। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਮਹਿਜ਼ ਤਕਨੀਕੀਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੀਆਂ, ਸਗੋਂ ਉਹ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਦੇਖਣਗੀਆਂ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਕਤ ਅਧਿਨਿਯਮ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਲੰਘਣਾ ਪਾਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਸਿਰਫ਼ 14 ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦਕਿ

[8](1970) 1 ਐਸਸੀਸੀ 248

ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਬੈਂਕਾਂ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕਿੰਗ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ-

"ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਰਾਬਰੀ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਬਰਾਬਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਾ ਕਰੇ। ਧਾਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਵਾਜਬ ਵਰਗੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਨੁਮਤੀ ਵਰਗੀਕਰਣ ਦੋ ਸੰਚਤ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹੈ: (1) ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਰਗੀਕਰਨ ਇੱਕ ਸਮਝਦਾਰ ਭਿੰਨਤਾ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ, ਲੈਣ-ਦੇਣ ਜਾਂ ਸਮੂਹ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ (ii) ਅੰਤਰ ਇੱਕ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਹੈ; ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਸਤੂ ਨਾਲ ਸਬੰਧ: ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੇ ਅਧਾਰ ਅਤੇ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਗਠਜੋੜ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਲੋੜ ਬਾਰੇ ਵਿਧਾਨਕ ਨੀਤੀ ਵਿਧਾਨਿਕ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਇਸਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਗਲੇ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੇ ਕਿ ਕਿਹੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਡਾਲਮੀਆ ਕੇਸ (ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਡਾਲਮੀਆ ਬਨਾਮ ਐਸ.ਆਰ. ਟੇਂਡੋਲਕਰ, 1959 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 279) ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਰਗੀਕਰਣ ਦੇ ਦੋ ਟੈਸਟ ਪਹਿਲਾਂ ਸਨ ਕਿ ਇੱਕ ਸਮਝ੍ਹਯੋਗ ਅੰਤਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵੱਖਰਾ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਜਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਇਹ ਅੰਤਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਸਤੂ ਨਾਲ ਤਰਕਸੰਗਤ ਸਬੰਧ"

36. ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ, ਨਵਤੇਜ ਸਿੰਘ ਜੌਹਰ ਅਤੇ ਹੋਰ. ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ. ਬਨਾਮ. ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਥ੍ਰ. ਸਕੱਤਰ, ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਮੰਤਰਾਲਾ", ਨੇ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਜੋਂ ਧਾਰਾ 377, ।ਪੀਸੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਾਜਬ ਵਰਗੀਕਰਣ ਦੇ ਟੈਸਟ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ:-

"ਸਾਨੂੰ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਘੇਰੇ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 377 ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 14 ਕੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ "ਸਭ ਨਾਲ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।" ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਸਭਨਾਂ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਰਗ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 377

[9](2018) 10 ਐਸਸੀਸੀ 1

ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਨਾਗਰਿਕਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਰੀਰਕ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਫਿਰ ਵੀ ਵਰਗੀਕਰਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 377 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਦੋਹਰੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਰਗੀਕਰਨ ਇੱਕ ਸਮਝਦਾਰੀ ਵਾਲੇ ਭਿੰਨਤਾ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਭਿੰਨਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਗਠਜੋੜ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਪਬੰਧ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਸਤੂ ਦੇ ਨਾਲ, ਅਰਥਾਤ, ਧਾਰਾ 377 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ

ਧਾਰਾ 377 ਨੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਹਾਸ਼ੀਏ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਦਾ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਹੈ। ਜਿਨਸੀ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਬਾਲਗਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਨੇ ਸਮਾਜਿਕ ਰੂੜ੍ਹੀਵਾਦੀ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਵਿਤਕਰੇ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਉਧਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸਮਲਿੰਗੀ, ਲੇਸਬੀਅਨ, ਲਿੰਗੀ ਅਤੇ ਟਰਾਂਸਜੈਂਡਰ ਨੂੰ ਬੰਦ ਪਛਾਣਾਂ ਦੇ ਦੁੱਖ ਵਿੱਚ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਨੈੱਟਵਰਕ ਅਤੇ ਡਿਜੀਟਲ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਜਿਨਸੀ ਰੁਝਾਨ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੇ ਬਲੈਕਮੇਲ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ। ਧਾਰਾ 377 ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਪਛਾਣ ਦਾ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਸਨਮਾਨਯੋਗ ਹੋਂਦ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ"

37. ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਰਗੀਕਰਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਹੋਣ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਸਿਰਫ਼ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਹੈ। , ਜੋ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਵਰਗੀਕਰਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੂਲ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਦਾ ਪੁਨਰਵਾਸ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ, ਜੋ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕਵਾਇਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਬੇਜ਼ਮੀਨੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

38. ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ, ਵਰਗੀਕਰਨ ਅਤੇ ਉਕਤ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਵਸਤੂ ਵਾਜਬ ਜਾਪਦੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸ਼ੈਤਾਨ ਵੇਰਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਿਆ ਹੈ। ਗਨੇਇਡਾ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁੱਲ-ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਇਜ਼ਤਾ ਇਹ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਹੀ ਪੱਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸਿਰਫ ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਲਈ ਆਮਦਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸਰੋਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਅਨੁਭਵੀ ਡੇਟਾ ਦੁਆਰਾ

39. ਹਾਲਾਂਕਿ ਗ੍ਰੇਟਰ ਨੋਇਡਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਵਰਗੀਕਰਨ ਨਿਰਪੱਖ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਰਗੀਕਰਣ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਵਸਤੂ ਅਜਿਹੇ ਵਰਗੀਕਰਣ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਲੰਘੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਸਤੂ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿਚਕਾਰ ਅਸਹਿਮਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।

ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗੈਰ-ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦਾ ਮੁੱਖ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਆਮਦਨੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸਰੋਤ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ, ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਵਿਤਕਰਾ ਅਤੇ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੇਕਰ ਉਹੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜੋ ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

40. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਤੱਥ ਖੋਜ ਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਅਜਿਹੇ ਵਰਗੀਕਰਨ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੂਤ ਦੇ ਆਪਣੇ ਬੋਝ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਸਿਰਫ਼ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਉਕਤ ਵਰਗੀਕਰਨ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੇ ਹਾਰਨ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਹਨ।

41. ਧਾਰਾ 14 ਦੀਆਂ ਕਠੋਰਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ, ਪ੍ਰਤੀਰੋਧਿਤ ਵਰਗੀਕਰਣ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਪਰੋਕਤ ਟੈਸਟ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਵੇਡਨਸਬਰੀ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਵੀ ਸਾਫ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਨੁਪਾਤਕਤਾ ਟੈਸਟ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਦੁਆਰਾ।

ਵੈਡਨੇਸਬਰੀ ਸਿਧਾਂਤ

42. ਐਸੋਸੀਏਟਿਡ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ਼ੀਅਲ ਪਿਕਚਰ ਹਾਊਸਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਵੈਡਨਸਬਰੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕਿੰਗਜ਼ ਬੈਂਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਨੂੰ ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖ਼ਲ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਸੀ, ਕੇਵਲ ਤਾਂ ਹੀ ਜੇਕਰ (1) ਹੁਕਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਸੀ (ii) ਜਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਾਂ (iii) ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ, (iv) ਜਾਂ ਫੈਸਲਾ ਅਜਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਣਗੇ ਕਿ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੈਰੇ ਇੱਥੇ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ:

"ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਪਰ ਮੈਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਸੰਖੇਪ ਕਰਾਂਗਾ। ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਖਾਤੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ, ਇਸਦੇ ਉਲਟ, ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਜੇ ਵੀ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਚਾਰ ਕੋਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹਨ ਕਿ ਕੋਈ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ

[10][1948] 1 ਕੇਬੀ 223

ਵਾਜਬ ਅਥਾਰਟੀ ਕਦੇ ਵੀ ਇਸ ਕੋਲ ਆ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ 'ਚ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦਖਲ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਹੈ ਜੋ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਕੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜੋ ਸੰਸਦ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਹਨ। ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

43. ਵੈਡਨਸਬਰੀ ਸਿਧਾਂਤ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਓਮ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਓਰਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਨਿਆਂਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਨਾਮ. ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ" ਇੱਥੇ, ਸਰਵਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਦੋਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਕਤ ਨਿਰਣੇ ਤੋਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅੰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

"ਲਾਰਡ ਗ੍ਰੀਨ ਨੇ 1948 ਵਿੱਚ ਵੇਡਨਸਬਰੀ ਕੇਸ [(1948) 1 ਕੇਬੀ 223: (1947) 2 ਏਐਲਐਲ ਈਆਰ 680 (ਸੀਏ)] ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਕਨੂੰਨ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਵਿਵੇਕ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਬਣਿਆ ਰਹੇਗਾ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਸਰੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਅਰਥਾਤ ਆਰਡਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਸੀ, ਜਾਂ ਸੰਬੰਧਤ ਕਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਯੂਕੇ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ।"

44. ਗਨੇਇਡਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਰਗੀਕਰਨ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਅਧਿਨਿਯਮ, ਜਾਂ ਯੂ.ਪੀ.-ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਭਦਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਉਕਤ ਵਰਗੀਕਰਨ ਵੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਨਾ ਰੱਖਣ ਕਾਰਨ ਪੀੜਤ ਹੈ। ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਨੁਭਵੀ ਅੰਕੜਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ, ਜਾਂ ਗੈਰ-ਪੁਸ਼ਟੀਨੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਜ਼ਮੀਨੇ ਜਾਂ ਆਮਦਨ ਦੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਰੋਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰੈਂਡਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਕਿਸੇ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਅਯੋਗ ਵਰਗੀਕਰਨ ਕੀਤਾ। ਇਹਨਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਾ ਰੱਖਣ ਨਾਲ, ਗੈਰ-ਪੁਸ਼ਟੀਨੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ"

[11](2001) 2 ਐਸਸੀਸੀ 386

45.ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਗਨੇਇਡਾ ਨੇ ਕਟ-ਆਫ ਮਿਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਹੁਦਰੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਗੀਕ੍ਰਿਤ ਕਰਕੇ, ਇਕ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਕਾਰਕ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਦੇ ਬਿਨਾਂ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਕੱਟ-ਆਫ ਮਿਤੀ। , ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਕੌਣ ਹਨ। ਵਰਗੀਕਰਨ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇਹਨਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਕਾਰਕਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਵਰਗੀਕਰਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

46. ਜਦੋਂ ਕਿ ਵੈਡਨਸਬਰੀ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਸਿਧਾਂਤ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਰਤੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੁਣ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਖ਼ਤ ਟੈਸਟ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਅਨੁਪਾਤਕਤਾ ਟੈਸਟ, ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਾਰਵਾਈ ਧਾਰਾ 14 ਦੀਆਂ ਸਖ਼ਤੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਅਨੁਪਾਤਕਤਾ ਟੈਸਟ

47. ਓਮ ਕੁਮਾਰ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਉਪਾਅ ਲੋੜੀਂਦੇ ਨਤੀਜੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਖ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਭਾਰਤੀ ਨਿਆਂ ਸ਼ਾਸਤਰ ਲਈ ਅਨੁਪਾਤਕਤਾ ਟੈਸਟ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਰਸਮੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਨੁਪਾਤਕਤਾ ਟੈਸਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਕਤ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਪੈਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:-

"27. ਸਿਧਾਂਤ 19ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਜਰਮਨੀ, ਫਰਾਂਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਯੂਰਪੀਅਨ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਲਕਸਮਬਰਗ ਵਿਖੇ ਯੂਰਪੀਅਨ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਅਤੇ ਸਟ੍ਰਾਸਬਰਗ ਵਿਖੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਯੂਰਪੀਅਨ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵੈਧਤਾ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਰਤੀ ਸਰਵਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 1950 ਤੋਂ ਵਿਧਾਨਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ "ਅਨੁਪਾਤਕਤਾ" ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

28. "ਅਨੁਪਾਤਕਤਾ" ਤੋਂ ਸਾਡਾ ਮਤਲਬ ਇਸ ਸਵਾਲ ਤੋਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ, ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਦੁਆਰਾ ਉਪਾਵਾਂ ਦੀ ਢੁਕਵੀਂ ਜਾਂ ਘੱਟ-ਪ੍ਰਤੀਬੰਧਿਤ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਹੁਕਮ ਦੇ. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਵੇਖੇਗੀ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਥਾਰਟੀ "ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸਹੀ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਈ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਜੋ

ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੁਤੰਤਰਤਾਵਾਂ ਜਾਂ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਜਿਸ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਉਹ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੇ ਸਨ।" ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ, ਵਿਵੇਕ ਦਾ ਇੱਕ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਵਿਕਲਪਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੀਮਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਕਿ ਕੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੋਣ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ।

29. ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਯੂਰਪੀਅਨ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ, 1950 ਦੇ ਅਧੀਨ ਗਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ "ਜ਼ਰੂਰੀ" ਸਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਅਨੁਪਾਤ ਦਾ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤ ਯੂਰਪੀਅਨ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਕਤ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 8 ਤੋਂ 11 ਦੇ ਅੰਦਰ [ਸਾਡੇ ਅਨੁਛੇਦ 19(1) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ] ਅਤੇ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਨ। (ਐਚਏਐਨਡੀyਐਸiਡੀਈ ਬਨਾਮ ਯੂਕੇ [(1976) 1 ਈਐਚਆਰ 737])। ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 2 ਅਤੇ 5 ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 21 ਦੇ ਸਮਾਨ ਉਪਬੰਧ ਹਨ। ਯੂਰਪੀਅਨ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਨੁਪਾਤ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 (ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਤਕਰੇ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੈ। (ਜੇ. ਸ਼ਵਾਰਜ਼, 1992, ਪੀਪੀ. 677-866 ਦੁਆਰਾ ਯੂਰਪੀਅਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇਖੋ)।

30. 1950 ਤੋਂ ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਭਾਗ III ਵਿੱਚ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਆਏ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਭਾਰਤੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਨੁਪਾਤ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਣ ਲਈ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਭਵ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੰਗਤਾ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਚਾਰਟਰ ਨਾਲ ਇਕਸਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ। 1950 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ, "ਅਨੁਪਾਤਕਤਾ" ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨਕ (ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ) ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲਈ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 19(1) ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਬੁਨਿਆਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀਆਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ, ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ, ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ, ਪੂਰੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਜ਼ਾਦੀ ਨਾਲ ਘੁੰਮਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ। ਭਾਰਤ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਵਸਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ

ਭਾਰਤ ਦੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤਕ ਸਨ ਅਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਸਬੂਤ ਦਾ ਬੋਝ ਰਾਜ 'ਤੇ ਸੀ ਕਿ ਪਾਬੰਦੀ ਵਾਜਬ ਸੀ। ਅਨੁਛੇਦ 19(2) ਤੋਂ (6) ਦੇ ਤਹਿਤ "ਵਾਜਬ ਪਾਬੰਦੀਆਂ" ਇਹਨਾਂ ਸੁਤੰਤਰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਅਨੁਪਾਤਕਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, "ਵਾਜਬ ਪਾਬੰਦੀਆਂ" ਨੂੰ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਚਿੰਤਾਮਨਰਾਓ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਐਮ.ਪੀ. [1950 ਐਸਸੀਸੀ 695: ਏਆਰ 1951 ਐਸਸੀ 118: 1950 ਐਸਸੀਆਰ 759] ਮਹਾਜਨ, ਜੇ. (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸੀ) ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ "ਵਾਜਬ ਪਾਬੰਦੀਆਂ" ਜੋ ਰਾਜ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਲਗਾ ਸਕਦਾ ਹੈ "ਮਨਮਾਨੇ ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਨਹੀਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ, ਜਨਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜੋ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ ਉਸ ਤੋਂ ਪਰੇ"।

31. "ਵਾਜਬ" ਦੁਆਰਾ ਸੂਝਵਾਨ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਭਾਵ, ਇੱਕ ਕੋਰਸ ਦੀ ਚੋਣ ਜਿਸਦਾ ਕਾਰਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਜੋ ਮਨਮਾਨੇ ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਵਾਜਬਤਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਅਨੁਛੇਦ 19(2) ਤੋਂ (6) ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਨੁਮਤੀ ਵਾਲੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸਹੀ ਸੰਤੁਲਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਇਸ ਨੂੰ ਉਸ ਗੁਣ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਪਤੰਜਲੀ ਸ਼ਾਸਤਰੀ, ਸੀ.ਜੇ. ਮਦਰਾਸ ਸਟੇਟ ਬਨਾਮ ਵੀ.ਜੀ ਰੋ [(1952) 1 ਐਸਸੀਸੀ 410: ਏਆਰ 1952 ਐਸਸੀ 196: 1952 ਐਸਸੀਆਰ 597: 1952 ਸੀਆਰਆਈਜੇ 966], ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ "ਅਖੰਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਅੰਤਰੀਵ ਉਦੇਸ਼, ਬੁਰਾਈ ਦੀ ਹੱਦ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ, ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਸਥਿਤੀਆਂ"। ਅਨੁਪਾਤਕਤਾ ਵਿਸ-ਏਵਿਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਏ.ਪੀ. ਬਨਾਮ ਮੈਕਡੌਵੇਲ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ [(1996) 3 ਐਸਸੀਸੀ 709] ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਰੈਡੀ, ਜੇ. ਪਿਛਲੇ ਪੰਜਾਹ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਸਰਵਉਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਦਾ ਇਹ ਪੱਧਰ ਇੱਕ ਆਮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

32.ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕੀ ਵਰਗੀਕਰਨ ਸਮਝਦਾਰੀ ਵਾਲੇ ਭਿੰਨਤਾ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ ਅਤੇ ਕੀ ਭਿੰਨਤਾ ਦਾ ਵਾਜਬ ਗਠਜੋੜ ਸੀ।

ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ. ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੀ ਵਰਗੀਕਰਨ ਸਮਝਦਾਰੀ ਵਾਲੇ ਭਿੰਨਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅੰਤਰਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਅਤੇ ਅੰਤਰਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਅਨੁਪਾਤ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵੀ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਹੋਣ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਹੁਦਰੇ ਹੋਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ [ਵੇਖੋ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਨਰਗੇਸ਼ ਮੀਰਜ਼ਾ [(1981) 4 ਐਸਸੀਸੀ 335: 1981 ਐਸਸੀਸੀ (ਐਲ&ਐਸ) 599]] (ਪੀਪੀ. 372 'ਤੇ ਐਸਸੀਸੀ -373)]। ਪਰ ਸਿਰਫ "ਮਨਮਾਨੇਪਣ" ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਇਸ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਸਟੇਟ ਆਫ ਏ.ਪੀ. ਬਨਾਮ ਮੈਕਡੌਵੇਲ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ [(1996) 3 ਐਸਸੀਸੀ 709] ਵਿੱਚ ਸ਼ੱਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

33. ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ, ਅਨੁਪਾਤਕਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ [ਦੇਖੋ ਸੀਯੂਐਨਐਲਾਂਐਫਐਫਈ ਬਨਾਮ ਸੀਓਐਮਐਮਓਐਨਡਬਲਯੂਈਏਐਲਟੀਐਚ [(1994) 58 ਏਯੂਐਸਟੀ ਐਲਜੇ 791] ਏਯੂਐਸਟੀ ਐਲਜੇ (827, 839 'ਤੇ) (799, 810, 821)]। ਆਰ. ਬਨਾਮ ਓਏਕੇਈਐਸ [(1986) 26 ਡੀਐਲਆਰ (4ਟੀਐਚ) 200] ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਰਵਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਕਸਨ, ਸੀ.ਜੇ. ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਪਾਤਕਤਾ ਟੈਸਟ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭਾਗ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ, ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਉਪਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਹੁਦਰੇ, ਅਨੁਚਿਤ ਜਾਂ ਤਰਕਹੀਣ ਵਿਚਾਰਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ। ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਤਰਕਸੰਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੁੜੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਦੂਸਰਾ, ਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਹਿਲੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਜਿੰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤੀਜਾ, ਉਪਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ "ਅਨੁਪਾਤਕਤਾ" ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਨੁਪਾਤ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਰੌਸ ਬਨਾਮ ਬਰਨਸਵਿਕ ਸਕੂਲ ਡਿਸ਼ੂਟ ਨੰਬਰ 15 [(1996) 1 ਐਸਸੀਆਰ 825] (ਪੀ. 872 'ਤੇ ਐਸਸੀਆਰ) ਵੀ ਦੇਖੋ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕੋਲ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪੀੜਤ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਸਟ੍ਰਾਸਬਰਗ ਵਿਖੇ ਯੂਰਪੀਅਨ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਪਿਆ।

34. ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਵਿੱਚ, ਬੋਅਰਨ ਬਨਾਮ ਫਲੋਰਸ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ [(1997) 521 ਯੂਐਸ 507] ਵਿੱਚ ਅਨੁਪਾਤਕਤਾ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਕਾਨੂੰਨ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਰੋਕਣ ਜਾਂ ਉਪਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸੱਟ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕਸਾਰਤਾ ਅਤੇ ਅਨੁਪਾਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।ਅਤੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਸਾਧਨ"

35. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਬੁਨਿਆਦੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ "ਅਨੁਪਾਤਕਤਾ" ਦੇ ਘੇਰੇ 'ਤੇ ਪਰਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਕਦੇ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ "ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ" ਸਮੀਖਿਆ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਬੁਨਿਆਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ ਹੈ।

45. ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1998 ਦੀ ਧਾਰਾ 3(1) ਦੇ ਤਹਿਤਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਹੁਣ ਵਿਧਾਨਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀਆਂ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਫਿਰ ਅਸੰਗਤਤਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੋਧ ਲਈ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾਣਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ. ਇੰਗਲਿਸ਼ ਕੋਰਟ, ਹੁਣ ਵਿਧਾਨਿਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਸਖਤ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਹੁਣ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਹਰਨੇ ਹਿੱਲ, Q.ਸੀ ਅਤੇ ਡੇਵਿਡ ਪੈਨਿਕ Qਸੀ, 1999, ਪੈਰਾ 3.16 ਦੇ ਲਾਰਡ ਲੈਸਟਰ ਦੁਆਰਾ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਅਭਿਆਸ ਵੇਖੋ)। ਜਦੋਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵੇਡਨਸਬਰੀ ਦੀ ਤਰਕਹੀਣਤਾ ਦੀ ਹੱਦ ਜਿੰਨੀ ਘੱਟ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, 1998 ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 13 (ਦੇਖੋ, iਬੀiਡੀ, ਸਪਲੀਮੈਂਟ ਅਗਸਤ, 2000, ਪੈਰਾ 4.13) ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਉਪਾਅ ਵਜੋਂ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਓਨਾ ਹੀ ਆਸਾਨ ਹੋਵੇਗਾ। 12)।

48. ਅਨੁਪਾਤਕਤਾ ਦਾ ਇਹ ਟੈਸਟ ਭਾਰਤੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਪੰਜ-ਪੜਾਵੀ ਟੈਸਟ ਦਾ ਰੂਪ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇ.ਐਸ. ਪੁੱਟਾਸਵਾਮੀ ਅਤੇ ਐਨਆਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਨਾਮ. ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਆਰਐਸ." ਨਿਰਣਾ, ਅਤੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ, ਗੁਜਰਾਤ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸਭਾ ਅਤੇ ਐਨਆਰ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਵਿੱਚ"।

49. ਕੇ.ਐਸ.ਪੁਟਾਸਵਾਮੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨੌਂ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕੀ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਿੱਜਤਾ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਨੁਪਾਤਕਤਾ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ। ਰਾਜ ਦੇ ਉਪਾਵਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ. ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜ ਦੀ ਮਨਮਾਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਅਨੁਪਾਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਗੁਣਵੱਤਾ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਹੈ।

[12](2017) 10 ਐਸਸੀਸੀ 1

[13](2020) 10 ਐਸਸੀਸੀ 459

ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼. ਬੈਂਚ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਚਾਰ-ਪੜਾਵੀ ਪਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸੰਖੇਪ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ
ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ;
ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਜਮਹੂਰੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ;
ਅਜਿਹੇ ਦਖਲ ਦੀ ਹੱਦ ਅਜਿਹੇ ਦਖਲ ਦੀ ਲੋੜ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ;
ਅਜਿਹੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਗਾਰੰਟੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।"

50. ਕੋਵਿਡ-19 ਦੌਰਾਨ ਗੁਜਰਾਤ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸਭਾ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਗੈਰ-ਹੁਨਰਮੰਦ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਨੁਪਾਤ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ, ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰਾਜ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, (1) ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਇੱਕ ਰਾਜ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, (11) ਨੇ ਕਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਪਾਅ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਗਠਜੋੜ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, (iii) ਰਾਜ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਾਅ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, (iv) ਜਾਇਜ਼ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ (v) ਰਾਜ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਖਲ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਅਨੁਪਾਤ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

51. ਭਾਵੇਂ ਗੁਜਰਾਤ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸਭਾ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਪੰਜਵੇਂ ਪੰਨੇ ਦਾ ਪੁੱਟਾਸਵਾਮੀ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਚੰਦਰਚੂੜ ਜੇ (ਉਸ ਵੇਲੇ ਉਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭੂ ਸੀ), ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਗੁਜਰਾਤ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸਭਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਹੀ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। (ਸੁਪਰਾ) ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜੋ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਥਾਂ ਛੱਡਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਖਤਰੇ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾਜ਼ੁਕ ਸੰਤੁਲਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਰਾਜ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕਤਾ - ਭਾਵੇਂ ਵਿਧਾਨਕ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਜਾਂ ਹੋਰ। ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੈਰੇ ਦਾ ਇੱਥੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

"ਅਨੁਪਾਤਕਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੇ. ਐੱਸ. ਪੁੱਟਾਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਸੱਤ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ। ਅਨੁਪਾਤ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਰਾਜ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਜੋ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ:

(1) ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਰਾਜ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ;

(ii) ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸੁਤੰਤਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਜਾਂ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਪਾਵਾਂ ਲਈ ਉਚਿਤਤਾ ਉਹਨਾਂ ਉਪਾਵਾਂ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਸਤੂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸਬੰਧ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ:

(iii) ਉਪਾਅ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ;

(iv) ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਸਿਰਫ਼ ਜਾਇਜ਼ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ; ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ

(v) ਰਾਜ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਅਸੀਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਤਾਕਤ ਲੱਭਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ। ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਓਵਰਹੈੱਡ ਲਾਗਤਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਿਤ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਕਿਸੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪੀਏਆਰਟੀ ਜੀ 30 ਦੇ ਵਾਜਬ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਜੇਕਰ ਮੈਡੀਕਲ ਉਪਕਰਨਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜੀਵਨ ਬਚਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ, ਨਿੱਜੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਕਰਨ ਜਾਂ ਸੈਨੀਟਾਈਜ਼ਰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਫੈਕਟਰੀਆਂ, ਨੂੰ ਧਾਰਾ 65(2) ਦੁਆਰਾ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਫੈਰੀ ਲੋੜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤੀ ਕਿਰਤ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਓਵਰਟਾਈਮ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਨਿਰਮਿਤ ਉਤਪਾਦ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਸਾਰੀਆਂ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦੀ ਇੱਕ ਕੰਬਲ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ। ਦੀ ਮਹਾਂਮਾਰੀ 'ਤੇ ਪੂੰਜੀ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ

ਸਮਾਜ ਦੇ ਇੱਕ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗ ਨੂੰ, ਗੁਲਾਮੀ ਦੀਆਂ ਜੰਜ਼ੀਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜਕੜੋ।"

52. ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਾਜਬ ਵਰਗੀਕਰਣ ਟੈਸਟ ਲਈ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਆ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਕਿ ਦਖਲ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਕਾਨੂੰਨ, ਆਈ.ਸੀ. ਇਪਗਡ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜੋ ਵਰਗੀਕਰਨ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਸਤੂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਤਰਕਸੰਗਤ ਗਠਜੋੜ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਨੁਪਾਤਕਤਾ ਟੈਸਟ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਪੈਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

53. ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਅਨੁਪਾਤਕਤਾ ਟੈਸਟ ਦੇ ਤੀਜੇ ਅਤੇ ਚੌਥੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ, ਭਾਵ ਕਿ ਕੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਵਰਗੀਕਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਰਾਜ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਜੋ ਜਾਂ ਤਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਨਿਵਾਸੀ ਹਨ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਆਮਦਨ ਦਾ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਰੋਤ ਅਤੇ ਕੀ ਅਜਿਹਾ ਮਾਪ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਸਤੂ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ, ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 23 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਕਤ ਧਾਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

"23. ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲੇ।

(1) ਇਸ ਅਧਿਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇਗੀ

ਪਹਿਲਾਂ, [ਧਾਰਾ 4, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ] ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮੁੱਲ;

ਦੂਸਰਾ, ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੜ੍ਹੀ ਫਸਲ ਦੇ ਰੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਲੈਣ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਜੋ ਕਿ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਸਮੇਂ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਨੁਕਸਾਨ:

ਤੀਸਰਾ, ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਨੁਕਸਾਨ (ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ)। ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਸਮੇਂ। ਆਪਣੀ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ:

ਚੌਥਾ, ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ, ਉਸ ਦੀ ਹੋਰ ਜਾਇਦਾਦ, ਚੱਲ ਜਾਂ ਅਚੱਲ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਕਮਾਈ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਨੁਕਸਾਨ (ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ)

ਪੰਜਵਾਂ, ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਤਬਦੀਲੀ ਲਈ ਵਾਜਬ ਖਰਚੇ (ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ), ਅਤੇ

ਛੇਵਾਂ, ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਘਟਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨੁਕਸਾਨ (ਜੇ ਕੋਈ ਹੈ)।

54. ਧਾਰਾ 23 ਦਾ ਨਿਰਪੱਖ ਅਧਿਐਨ ਇਹ ਦਰਸਾਏਗਾ ਕਿ, ਗਨੋਇਡਾ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਵਰਗੀਕਰਣ ਦੇ ਆਧਾਰ, ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 23 ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਕਤ ਧਾਰਾ ਦਾ ਪੰਜਵਾਂ ਬਿੰਦੂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ, ਗਨੋਇਡਾ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਵਰਗੀਕਰਨ, ਉਕਤ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਇਸਦੇ ਉਲਟ।

55. ਵਰਗੀਕਰਣ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਮੌਜੂਦ ਰਹਿਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਈ ਗੈਰ-ਪੁਸ਼ਟੇਨੀ ਭੂਮੀ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਵਿਤਕਰੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 23 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਪਰੋਕਤ ਵਰਗੀਕਰਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ 1894 ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਰਾਰਤੀ, ਜੇਕਰ ਮੌਜੂਦ ਰਹਿਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਾ ਸਿਰਫ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ, ਸਗੋਂ ਅਨੁਪਾਤਕਤਾ ਟੈਸਟ ਦੇ ਤੀਜੇ ਅਤੇ ਚੌਥੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਵੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਇਸਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

56. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਵਰਗੀਕਰਨ, ਭਾਵੇਂ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ, ਇਸਦੇ ਸੰਭਾਵੀ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਸੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਇਸਦੇ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਸ਼ਰਾਰਤ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਜਿਹੇ ਸੰਭਾਵੀ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਕਤ ਵਰਗੀਕਰਣ ਲਈ ਕੋਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਪੱਟੀਆਂ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਵਰਗੀਕਰਨ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਜਾਂਚੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਭੈੜੀ ਤਰਜੀਹ, ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਠੋਸ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਇਹ ਘਾਟ ਅਨੁਪਾਤਕਤਾ ਟੈਸਟ ਦੇ ਪੰਜਵੇਂ ਪੜਾਅ ਦੀ ਵੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।

57. ਨਿਪਟਾਏ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਤੋਂ ਉੱਭਰ ਕੇ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਅੰਕ ਨੰ. 2 ਦਾ ਜਵਾਬ ਹਾਂ ਪੱਖੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਯੋਗ ਵਰਗੀਕਰਣ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਰਮੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ [ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮੁਰਾਰੀ, ਜੇ.]

ਕੀ ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁੱਲ-ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਰਗੀਕਰਨ ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਾਗਪੁਰ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟ੍ਰਸਟੈਂਡ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਵਿੱਠਲ ਰਾਓ ਅਤੇ ਹੋਰ (1973) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ?) 1 ਐਸਸੀਸੀ 500?

58. ਨਾਗਪੁਰ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਨਾਗਪੁਰ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1936 ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਅਧਿਨਿਯਮ ਨੇ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਅਧਿਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਰਾਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਕੇਸ ਨਾਲ ਜੋ ਗੱਲ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਥਾਰਟੀ, ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਮਾਲਕਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਹੋਵੇ। ਜਿਸ ਮਾਲਕ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਪੈਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:-

"ਇਹ ਹੁਣ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਵਰਗੀਕਰਣ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਬਰਾਬਰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਵਰਗੀਕਰਨ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਹੋਣ ਲਈ ਦੋ ਪਰੀਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ: (i) ਵਰਗੀਕਰਨ ਨੂੰ ਸਮਝਦਾਰੀ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭਿੰਨਤਾ ਅਤੇ (ii) ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਦਾ ਉਸ ਵਸਤੂ ਨਾਲ ਤਰਕਸੰਗਤ ਸਬੰਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਸਤੂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ. ਵਸਤੂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਪੱਖਪਾਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਵਸਤੂ ਘੱਟਗਿਣਤੀ ਦੇ ਇੱਕ ਵਰਗ ਨਾਲ ਵਿਤਕਰਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵਿਤਕਰੇ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਵਰਗੀਕਰਨ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਦਾ ਉਸ ਵਸਤੂ ਨਾਲ ਤਰਕਸੰਗਤ ਸਬੰਧ ਹੈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ.

ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਾਜਬ ਵਰਗੀਕਰਣ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੈ?

ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਮਾਲਕ ਬੁੱਢੇ ਜਾਂ ਜਵਾਨ, ਸਿਹਤਮੰਦ ਜਾਂ ਬੀਮਾਰ, ਲੰਬਾ ਜਾਂ ਉੱਚਾ ਹੋਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ।

ਛੋਟਾ, ਜਾਂ ਕੀ ਮਾਲਕ ਨੇ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਯਤਨਾਂ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੀ ਮਾਲਕ ਰਾਜਨੇਤਾ ਜਾਂ ਵਕੀਲ ਹੈ। ਇਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਨ ਟਿਕਾਊ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਸ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਵਸਤੂ ਬਰਾਬਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਜ਼ਮੀਨ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਿਸਮ ਦੀ।"

59. ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰਣੇ ਦੀ ਇੱਕ ਨੰਗੀ ਰੀਡਿੰਗ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਗਨੇਇਡਾ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਭਿੰਨ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਰਗੀਕਰਨ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਮਾੜਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਵਰਗੀਕਰਨ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕਵਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਜਨਤਾ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਕਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਅਸੰਗਤ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮਾਲਕ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਮੈਂਬਰ ਵੱਡੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨਾਲ ਦੂਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਹਾਸ਼ੀਏ 'ਤੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। . ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਨਮਾਨੇ ਵਰਗੀਕਰਣ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਲਈ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ।

60. ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਾਨੂੰਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਾਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਤਰਕ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਰਗੀਕਰਨ ਨਾਗਪੁਰ ਟਰੱਸਟ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ।

ਸਿੱਟਾ

61. ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਤਰਕ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਰਗੀਕਰਨ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਮਾੜਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ। ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਅਧਿਨਿਯਮ ਅਜਿਹੇ ਵਰਗੀਕਰਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਭਿੰਨ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 23 ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

62. ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 23 ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕਵਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਆਧਾਰ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੀ ਹੈ। ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕਾਰਨ ਪੁਨਰਵਾਸ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਅਧਿਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ ਗੂੰਜਦਾ ਹੈ. ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਦੋਨਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਨੰਗੀ ਰੀਡਿੰਗ ਇਹ ਦਰਸਾਏਗੀ ਕਿ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਮੂਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਤ ਹੈ। ਫਿਰ ਸ਼ਰਾਰਤੀ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਪਹੁਦਰੇ ਵਰਗੀਕਰਨ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਰਾਰਤ ਸਿਰਫ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਤੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਬਾਕੀ ਹਿੱਸਾ ਜੋ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

63. ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਰਗੀਕਰਣ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਮੂਲ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਦੇਖਾਂਗੇ ਕਿ ਅਧਿਨਿਯਮ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ, ਅਤੇ ਹੁਣ ਵੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਤਕਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ, ਐਕਸ-ਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ ਭੁਗਤਾਨ ਅਤੇ ਵਧੀ ਹੋਈ ਆਧਾਰ ਰਾਸ਼ੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਵਿਸ਼ੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

64. ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹਾਂਗੇ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਉਕਤ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਉੱਤਮ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ, ਅਜਿਹੇ ਵਰਗੀਕਰਨ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਅੰਦਾਜ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਅਨੁਭਵੀ ਡੇਟਾ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਤੱਥ-ਖੋਜ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਵਸਤੂ ਵਾਂਗ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। , ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਕਸਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

65. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਭਾਵੇਂ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਇੱਕ ਤਰਕਸੰਗਤ ਗਠਜੋੜ ਹੈ, ਵਰਗੀਕਰਨ ਨੂੰ ਵੀ ਮੂਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਜ਼ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਰਗੀਕਰਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ, ਭਾਵੇਂ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵਰਗੀਕਰਨ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੇ ਟੈਸਟਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਅਜੇ ਵੀ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਕਾਨੂੰਨ ਇਸਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਨ

66. ਗ੍ਰੇਟਰ ਨੋਇਡਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇੱਕ ਨੇਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਰਥਾਤ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਜੋ ਇੱਕ ਬਿਹਤਰ ਜੀਵਨ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਰ ਕੋਨੇ ਤੋਂ ਯਾਤਰਾ ਕਰਕੇ ਆਏ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕੁਝ ਵਸਨੀਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਉਕਤ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਵਿਤਕਰੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇ, ਅਤੇ ਵਿਤਕਰੇ ਦੇ ਅੰਤ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰੇ।

67. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬੇਤੁਕੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਕਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀਆਂ ਰਾਹਤਾਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।

68. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਹੈ।

69. ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

(ਰਾਖੀ, ਐਲਸੀਆਰਏ ਦੁਆਰਾ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ)

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Advocate Shifa Kler